

Алфред Бекер

на *Криминалните загадки*
Леонардо

Свещеният меч

АЛФРЕД БЕКЕР

СВЕЩЕНИЯТ МЕЧ

Превод: Десислава Лазарова

chitanka.info

Малкото селце Винчи във Флоренция. Годината е 1462.

Един монах проповядва из Флоренция, че идва краят на света. Само който се покае за греховете си и му предаде парите си, няма да се пържи в ада.

Монахът носи в себе си чудотворен древен меч. Но възможно ли е наистина това да е мечът, с който свети Петър е защитил Исус Христос в Гетсиманската градина?

Леонардо е изпълнен със съмнения...

ОПАСНА ФЛОРЕНЦИЯ

— Внимавай! Внимавай къде стъпваш, Леонардо! — извика Карло.

Леонардо едва успя да заобиколи купчината конски тор на сред улицата.

— Ето какво става, когато човек се заплесне и не си гледа в краката! — рече назидателно Карло.

В следващия миг и двете момчета отскочиха встрани. Карло сграбчи приятеля си за рамото и го дръпна назад. Край тях профуча каруца, теглена от два коня. Конете изцвилиха силно. Колелата на каруцата едва не премазаха крака на Леонардо.

— Мили боже, размина ни се на косъм! — изпъшка Карло. — Виждаш ли какво може да ти се случи, докато витаеш из облаците, вместо да внимаваш! Флоренция е голям град! Всеки миг трябва да си нащрек!

— Добре де, добре...

— Но ти знаеш това по-добре от мен! Идваш тук много по-често, откакто баща ти е нотариус на Козимо де Медичи!

— Бях се замислил... — призна Леонардо. — Виж тези тесни улички! По мостовете, които прекосяват Арно, редовно има задръствания и коларите се карат непрестанно, докато единият не отстъпи! Погледни хаоса, който цари на пазара. Истинско изпитание е за търговците да стигнат до сергиите си!

Момчетата вървяха по улицата, точно до къщите, за да не се озоват отново в опасна близост с някой конски впряг.

— Честно казано, не те разбирам, Леонардо. В градовете е така! У дома, във Винчи, човек спокойно може да се изтегне на сред селския площад и да изкара един следобеден сън, без да го прекъснат! Но тук има твърде много хора!

— Е, Винчи все пак е само едно село...

— Точно това казвам и аз!

— Във Флоренция се срещат търговските пътища от цял свят, тук се правят сделки със сушена треска от Норвегия, с подправки от Индия и килими от Персия...

— И с почти същите килими, но тъкани в Англия и наполовина по-евтини — додаде Карло.

— Точно така!

— И всички тези хора искат да се озоват на един и същ пазарен площад по едно и също време! Ясно е, че ще има навалица!

Леонардо кимна.

— Да, тъкмо върху това размишлявах. Пазарът трябва да се организира по-добре. Разбираш ли? Хората трябва да могат да стигат бързо до площадите, до банките и до магазините, без това да е опасно за живота им!

Карло въздъхна шумно.

— Решението е много просто, Леонардо!

— Така ли?

— Трябва да си отваряш очите на четири и да внимаваш! Тогава нищо няма да ти се случи! За това не са необходими никакви изобретения!

— О, напротив! — възрази Леонардо. — Колко глупаво, че нямам подръка хартия! Щях да ти скицирам някои от идеите, които ми хрумнаха.

Карло не повярва на ушите си. Това шега ли беше?

— Сега? Тук! На път за най-оживения флорентински пазар? Леонардо, ти си луд!

Но всъщност такъв си беше неговият приятел — чудат и преливащ от странни идеи. Карло въздъхна и добави:

— Добре че нямаш хартия!

Търговецът Малдини, бащата на Карло, редовно пътуваше с каруца до Флоренция, за да продава стоките си на пазара и да купува нова стока, която после препродаваше из околните села. Понякога той вземаше Карло и Леонардо със себе си в големия град.

Напоследък Леонардо използваше всяка възможност да пътува до този удивителен град. Тук можеха да се видят несравнимо повече неща, отколкото във Винчи, където беше роден и където живееше.

Леонардо пътуваше много често и с баща си, господин Пиеро, който наскоро беше станал нотариус на Козимо де Медичи, градоначалника на Флоренция. Мисълта, че един такъв град би могъл да бъде проектиран по-добре, отдавна вълнуваше момчето.

— Виждаш ли купола на катедралата там, долу? — попита Леонардо и протегна ръка.

— Естествено, че го виждам! — отвърна Карло. Как би могъл да не види купола на катедралата? Та нали катедралата беше най-високата сграда в града! Той помълча, помълча и додаде: — Но честно казано, не разбирам какво общо има този купол с нас и твоите странни планове за подобряване на устройството на града.

Но Леонардо вече беше някъде далеч в мислите си. Така ставаше винаги, когато го погълнеше нещо, което му се струваше изключително важно. Карло добре познаваше това негово състояние. След известно време приятелят му внезапно щеше да си признае какво е обзело съзнанието му така силно — едната половина на идеята му щеше да бъде опасна, а за да изпълнят другата половина, най-вероятно щеше да се наложи здравата да се изпоцапат.

— Куполът на тази катедрала е най-големият в целия познат ни свят! Представи си само, тази катедрала е била построена, защото искали да издигнат най-голямата катедрала в света. Но когато стигнали до покрива, установили, че не могат да построят толкова голям купол, без той да се срути под собствената си тежест.

— Откъде знаеш тези неща?

— От Козимо де Медичи. Нали баща ми работи често за градоначалника и веднъж той ми позволи да разгледам библиотеката му...

Карло се намръщи.

— Но защо тогава ми задаваш тези странни въпроси? Всеки може да види купола!

— Да! Именно! Днес всеки може да види купола! Но преди това в продължение на цели сто години катедралата стояла без покрив. Били се отказали да го строят, защото никой нямал идея как да издигнат толкова голям купол. Представяш ли си? Поколения хора минавали всеки ден покрай тази църква и се питали дали все пак няма начин катедралата на Флоренция да се сдобие с покрив! И един ден най-сетне

нещата се променили — един архитект открил начин да се издигне този огромен купол! С мен се случва същото, разбираш ли?

— Не — поклати глава Карло. — Честно казано, не разбрах нито дума от това, което ми каза.

— Ама съвсем просто е! Толкова пъти вече съм идвал във Флоренция. С мен се случва същото, което се е случвало с всички тези хора, които цели сто години минавали покрай катедралата без покрив и си блъскали главите как да я завършат.

— О, мисля, че повечето от тези хора само са се надявали да не вали по време на служба — рече Карло.

Леонардо обаче не искаше да слуша такива неща. Той махна пренебрежително с ръка.

— Мисълта ми беше, че аз вече много пъти съм минавал през този лошо организиран град, в който не можеш да направиш и крачка, без да стъпиш в конски тор. Град, в който навсякъде се натъкваш на задръствания и в който крадците използват навалищата, защото в този хаос могат да се измъкнат без никакъв проблем, след като са прибрали своето! И така, аз непрекъснато гледам това и днес най-сетне ми дойде идея как може да се въведе ред в хаоса!

— Ах, Леонардо...

— Знаеш ли, изобщо не е сложно. Трябва да се изгради мрежа от тунели под града. По тези тунели каруците ще превозват товарите си, а по улиците ще е забранено да преминават товарни коли.

— И какво ще се промени? — вдигна рамене Карло. — Тогава задръстванията просто ще се преместят в подземните тунели.

— О, не! Каруците ще се движат по точно определено разписание. Освен това в един впряг ще се обединят няколко коли. Да предположим, че баща ти трябва да закара стоките си до пазара. Той ще остави колата си при една от градските порти. Там, естествено, ще трябва да се изгради площад за престой на колите, който да се охранява. Но градската стража и без това няма какво да прави, освен в случаите, когато Флоренция е нападната от врагове, така че това едва ли ще е проблем!

Лицето на Карло изразяваше съмнение.

— Те едва ли ще са възхитени от това! — възрази той.

— Във всеки случай, стоките на твоя баща ще бъдат разтоварени още при портите на града и ще бъдат спуснати в подземните тунели

със специални съоръжения за повдигане и спускане на товари, а сетне ще бъдат натоварени на специални коли.

— И кой ще прави всичко това, Леонардо?

— Ами, виж сега, във Флоренция и без това има много хора, които нямат работа и ще бъдат доволни, ако могат да припечелят някой и друг флорин. Това ще има своите предимства и за търговци като баща ти — тези хамали най-сетне ще имат пари да си купуват от техните стоки.

— Не знам, Леонардо...

— А след това стоките ще бъдат пренасяни по тунелите до пазара или някое друго място в града. Всяка кола ще се движи по един и същ маршрут в точно определено време. Така няма да се получават задръствания. А из целия град ще трябва да бъдат построени съоръжения, които ще спускат в тунелите товари или ще ги издигат на повърхността. Така по улиците на Флоренция вече няма да има конски тор. Измислил съм нещо и за пешеходците. Защо е необходимо хората да вървят толкова дълго по улиците и да се изморяват?

— И какво си намислил?

— Много просто: вместо хората ще се движат улиците! Повечето главни улици във Флоренция са прави. По тях ще има широки ленти от някакъв много стабилен материал, които ще са опънати върху ролки и непрекъснато ще се движат. Това ще бъдат ленти за превозване на пешеходци. Просто се качваш на лентата или сядаш на нея и се придвижваш докъдето е необходимо. И понеже лентите ще се движат бавно, щом приближиш своята цел, ще можеш да слезеш, без да падаш! Естествено, всяка улица трябва да има по две такива ленти — по една за всяка посока.

— Ах, Леонардо! Идеята ти е забележителна и все пак...

— Така със сигурност няма да има задръствания и навалица! Хората ще достигат пазарните площади много по-лесно. И за баща ти ще е по-лесно! Сега той е на пазара при своята сергия, но хората на площада са толкова много, че не всички успяват да стигнат до него. Според моя план сергиите на търговците ще се намират до подвижните ленти. Хората ще могат да стигат до тях върху лентите, ще слизат там, където искат да купят нещо, ще го купуват, ще плащат и отново ще се качват на лентите!

— А ролките на тези подвижни ленти? Те не могат да се въртят от само себе си! Някакво вълшебно заклинание ли ще ги движи, а, Леонардо?

— Хм, това, разбира се, е проблем! — призна Леонардо и се почеса по носа.

Той вече беше измислил множество фантастични машини, които биха могли да улеснят живота на хората. Имаше безброй рисунки и скици в стаята си у дома. Но всеки път се изправяше пред един и същ проблем — такива идеи можеха да се осъществят само ако хората притежават достатъчно мощен източник на сила, която да задвижва машините. Ето сега му беше необходима движеща сила, достатъчна, за да пренася хиляди хора върху подвижни ленти през града. Какво ли би могло да свърши работа тук?

— Обзалагам се, че дори ти нямаш решение! — засмя се триумфално Карло. — Освен ако не си магьосник!

— Не съм — отвърна Леонардо. — Признавам, че отначало действително не откривах никакво решение, но после внезапно някаква пелена се вдигна от очите ми и аз го видях! Флоренция е разположена на двата бряга на река, нали така? А Арно има доста силно течение! По бреговете ѝ биха могли да бъдат построени воденици. Водата ще върти воденичните колела, а те пък ще задвижват зъбчати колела, които ще задвижват други зъбчати колела и така накрая силата на реката ще се предава на ролките, които ще движат лентите за пешеходците!

— Не знам дали това наистина може да стане, Леонардо...

— Е, добре, признавам, че градът ще трябва да се преустрои, за да се поставят лентите за пешеходци, и в градския съвет ще трябва доста да си поблъскат главите и сигурно ще има много съмнения. Но затова пък накрая ще се получи идеалният град!

— Внимавай!

Леонардо отново едва не стъпи право в купчина конски тор, защото беше толкова погълнат от мислите си и говореше така вдъхновено, че не си гледаше в краката. На всичкото отгоре през цялото време размахваше ръце. Сега той отдръпна крака си в последния момент, загуби равновесие и размаха още по-силно ръце, за да не падне.

— И когато бъдат построени лентите за пешеходци, такива неща вече няма да се случват! — заяви той най-хладнокръвно.

Точно в този миг чува крясъци.

Мощен рев от стотици човешки гърла заглуши всички други шумове на площада. Мъжки, женски и детски гласове — един през друг.

Нещо прелетя във въздуха. Леонардо вдигна поглед, съзря тъмната сянка, която се носеше към него с шеметна скорост, но не успя да избегне сблъсъка.

Нещо го удари здраво по челото и той падна на земята.

БОЙ ПРЕД ЦЪРКВАТА

— Леонардо, добре ли си?

Гласът на Карло идваше някъде много отдалеч. Няколко мига Леонардо изобщо не разбираше къде се намира и какво става. Главата му бучеше. Усети паветата под себе си. Сетне пред него се появи човек в широки раирани панталони. Мъжът плуваше в пот, косите му бяха полепнали по главата. Панталоните бяха единственото му облекло, нагоре беше гол.

— Много съжалявам! — рече той, хвана ръката на Леонардо и му помогна да се изправи на крака.

Леонардо поиска да каже нещо, но думите заседнаха в гърлото му.

Карло стоеше до него, онемял от изумление и ужас.

Тълпата беше образувала плътен кръг около момчетата. Мъжът се наведе и вдигна от земята топка от потъмняла свинска кожа. Той вече се канеше да си тръгне с топката под мишница, когато към него внезапно се спусна друг мъж с голяма тъмна брада и гола глава. Братият изтръгна топката от ръцете му, блъсна го силно и мъжът, който беше вдигнал Леонардо, на свой ред се озова на камъните. Сред виковете на хората той се приземи право в купчината конски тор. Чу се силно пльокване.

— Ама че гадост! — извика ядосано човекът.

През това време братият побягна с топката.

— Направете път! — изрева той и хората бързо се отместиха, за да не се озоват под краката му.

Мъжът, който се беше приземил меко в купчината конски тор, скочи на крака и се втурна след него.

— Спри! — викаше той.

Леонардо и Карло не можаха да видят какво се случи по-нататък. Проходът в тълпата бързо се затвори след двамата мъже.

Леонардо идваше бавно на себе си. Той потърка челото си с ръка и потрепери. Топката го беше ударила доста силно и главата му още

кънтеше. Освен това му се виеше свят. Но това не беше толкова важно. Леонардо се обърна зарадван към Карло.

— Но това е калчо! — извика той възхитен. — Хайде, да се промъкнем през тълпата и да се опитаем да видим нещо!

— Леонардо, този удар по главата не ти ли беше достатъчен?

— Хайде, Карло, толкова често идваме тук, а никога досега не сме гледали!

— Баща ми смята, че трябва да стоя настрани от калчото! Било твърде опасно! Случвало се хора да бъдат стъпкани до смърт!

— Да, но от играчите.

— Не, от зрителите! — възрази Карло. — Освен това се съмнявам, че тук се прави разлика между едните и другите.

— Хайде, Карло, не бъди такъв страхливец! Искам да видя отблизо какво става там!

Карло завъртя очи.

— Още ти се вие свят от удара по кратуната и вече искаш да се впуснеш в нещо още по-опасно! — Синът на търговеца Малдини поклати глава. — Не те разбирам. Да не би да искаш още веднъж да те праснат по челото с онова кожено яйце? Или пък ти е харесало да гледаш звезди посред бял ден?

— Не е толкова зле — усмихна се Леонардо.

Междувременно на челото му се появи голяма цицина с цвят на смачкана слива.

Леонардо и Карло бяха чували много за калчо — футбола, който се играеше във Флоренция. Но досега не им се беше случвало да видят играта отблизо. В нея играеха два отбора от различни квартали на града, по двадесет и седем играчи във всеки отбор, а целта беше да вкарат топката в противниковата врата.

— Хайде, Карло, не бъди такъв!

Леонардо се запромъква между хората и Карло го последва, като се опитваше да не изостава. Понеже бяха деца, лесно успяха да се проврат през множеството. Разбира се, имаше и зрители, които протестираха, но мърморенето им се губеше във всеобщата врява. Привържениците на двата отбора подкрепяха играчите с гръмки викове.

Най-сетне Леонардо и Карло се промъкнаха достатъчно напред, за да видят играчите. Мачът се играеше на площада пред катедралата.

Преди време калчо се играеше на всички площади във Флоренция, но мачовете винаги предизвикваха безредици и властите забраниха да се играе на други места, освен на няколко площада в града.

За врати служеха палатки, в които трябваше да се вкара топката. Как щеше да се случи това — дали с крак, ръка, глава или по някакъв друг начин, нямаше значение. Играчите се блъскаха, настъпваха се, удряха се и се боричкаха. Често се получаваше кълбо от мъже, което се разпадаше едва когато внезапно някой успееше да метне топката нагоре и тя полетеше през игралното поле.

Имаше и съдия. Той беше единственият въоръжен на игрището. С меча си можеше да прогони нечестните играчи. А няколко помощници бдяха обръчът на зрителите да не се сключва твърде плътно около играчите и да не смалява мястото за игра.

Дрехите на единия отбор бяха на сини райета, другият отбор беше в бяло.

Дрехите на повечето играчи бяха доста изпокъсани. При това непрекъснато блъскане, дърпане, боричкане, те не можеха да оцелеят до края на играта и съвсем скоро висваха на парцали. Но тези дрипи само пречеха и затова повечето играчи предпочитаха да се освободят от тях и да играят полуголи. Само по панталоните им можеше да се познае от кой отбор са.

Един от сините сграбчи топката и се втурна към противниковата врата. Отстрани се спусна един бял, протегна крак и спъна синия. Той обаче в последния момент успя да запрати топката далеч напред. Белият така се ядоса, че ритна още веднъж с всички сили падналия на земята играч.

Това беше капката, която преля чашата. Белият наистина беше преминал всички граници. Публиката засвири и закрещя. Много неща бяха разрешени в тази игра, но не беше прието да се рита паднал на земята играч или мнозина да се нахвърлят върху един.

Лицето на белия почервения. Той изрева нещо, което, за щастие, никой не разбра, защото кръсъците на публиката го заглушиха.

— Изхвърлете го! Изхвърлете побойника! — ревяха зрителите.

Със случая се зае съдията. Той тръгна към белия играч. Дватамата се разкрещяха един на друг, но заради шума наоколо не можеше да се разбере нищо от спора им. Белият направи жест с ръка, сякаш иска да пререже гърлото на съдията. Той пък грабна меча си и бодна с него

бедрото на белия. Играчът отстъпи назад. Очевидно не беше съгласен да напусне игрището. Наложил се съдията да бъде по-настоятелен. Той го бодна още веднъж с меча. За щастие, играчът не беше въоръжен, иначе непременно щеше да се стигне до бой.

Публиката викаше и пляскаше с ръце.

— Изхвърлете побойника! — ревеше тя.

Само от едно място се чува други викове.

— Браво! Браво! — викаха неколцина зрители и пляскаха с ръце.

Около тях се развяваха бели знамена. Това беше цветът на квартала Санто Спирито. Мъжът, който беше ритнал падналия на земята съперник, подкани привържениците си да го подкрепят.

— Ама че слабак! — извика той. — Същинско момиче! Крие се зад съдията!

Сега вече съдията загуби търпение. Той подгони нарушителя с меч в ръка и го бодна в задника, преди играчът да успее да се скрие сред публиката, която размахваше белите знамена на Санто Спирито. От другата страна на площада имаше група, която размахваше сини знамена. Оттам се разнесе оглушително дюдюкане.

Междувременно сританият играч на сините се беше съвзел. Той се надигна и се върна в играта. Топката беше изчезнала под кълбо от играчи. Най-сетне някой успя да я изхвърли оттам. Тя излетя във висока дъга и се приземи право в краката на синия. С мощен шут той я заби в палатката на белите, която се преобърна от силния удар.

Чуха се фанфари, към тях се присъединиха барабани. Един викач оповести новия резултат, но гласът му се загуби сред шума. Съдията прогони с меча си от игрището двама мъже, които бяха толкова разгневени от отстраняването на белия нарушител, че решиха да се включат лично в играта. Беше им все едно, че не са облечени в подходящ цвят и че това е против правилата на играта.

Палатката на белите, съборена от силата на топката, беше вдигната с общи усилия, а вратарят получи оглушителна подкрепа от привържениците от своя квартал. Крясъците на хората се смесваха с думкането на барабаните и звуците на фанфарите.

Внезапно някой блъсна Леонардо и той падна на земята. Една ръка посегна към колана му и дръпна кожената му кесия.

Всичко се случи много бързо. Толкова бързо, че той не можа да се защити.

— Какво беше това? — извика момчето.

Но думите му потънаха в адския шум, който цареше наоколо.

Помощниците напразно се опитаха да изтикат зрителите от игрището, за да продължи играта. Междувременно един младеж от публиката докопа коженото кълбо и се втурна с него по игрището. Върху него се нахвърлиха играчи и от двата отбора и той изчезна под камара от човешки тела. Сега вече зрителите пощуряха. Привържениците на двата отбора се втурнаха на игрището. Нито съдията, нито помощниците му можаха да ги изблъскат обратно.

Леонардо обаче си имаше съвсем други грижи. Той се изправи на крака и се втурна след момчето, което му открадна кесията. То имаше къдриви коси и доста мръсна, твърде голяма, многократно кърпена ленена риза, която му стигаше до коленете. Момчето се обърна назад и в този миг Леонардо съзря кожената си кесия в ръката му. Вече беше сигурен, че това е крадецът.

— След него! — извика Леонардо, но никой не го чу в шумотевизата. Не го чу дори и Карло, който беше само на крачка от него.

Крадецът съвсем съзнателно беше използвал човешкото стълпотворение, за да направи своя удар и да се измъкне незабелязано!

Леонардо трябваше да прекъсне преследването само след няколко крачки, защото се блъсна в един дебел широкоплещест мъж, който се движеше насреща му — натам, където отиваха всички в този момент, към игрището.

Момчето от Винчи едва успя да запази равновесие. Сетне се провря покрай дебелия, за да последва крадеца.

Сред врявата зад гърба си той дочу гласа на Карло.

— Почакай, Леонардо!

КРАДЕЦЪТ В ТЪМНАТА УЛИЦА

Леонардо се провираше бързо през тълпата, която прииждаше към площада. Не биваше да изпуска крадеца от очите си. Той вече го изгуби веднъж в навалищата, но го откри малко по-късно. Изобщо не мислеше за Карло, сега нямаше голямо значение дали приятелят му ще успее да го следва. Ако двете момчета се изгубеха, можеха да се срещнат по-късно на сергията на търговеца Малдини на пазара.

В кесията, която винаги носеше на колана си, Леонардо пазеше няколко наистина ценни неща, от които в никакъв случай не можеше да се лиши. Там бяха няколкото медни монети, които беше спестил с много лишения, но и няколко предмета с още по-голяма стойност за него. Например един оловен куршум. Историята на този оловен куршум беше следната: ловците на Козимо де Медичи, господаря на Флоренция, бяха стреляли с него с аркебуз по един фазан. Този фазан беше подарен на бащата на Леонардо в знак на признателност за добрата му работа като нотариус. Тъй като господин Пиеро, естествено, нямаше време да сготви фазана, птицата в края на краищата се озова на трапезата на дядо му. Там именно Леонардо намери в месото куршума и го запази като ценен спомен. Той беше от чисто олово, а това означаваше, че може да го разтопи и да излее от него молив. Леонардо обаче не беше много сигурен дали наистина трябва да направи това. В края на краищата оловното топче можеше да се използва и за амуниция за някоя от многобройните метателни машини, които вече беше измислил, или за парното оръдие, което възнамеряваше да направи някой ден.

Освен оловния куршум в торбичката имаше череп на мишка, който Леонардо беше почистил с голямо старание и много усилия, докато остана само чиста кост. Мишият череп всъщност беше в торбичката по една-единствена причина — Леонардо искаше да му е подръка, ако му потрябва. Напоследък сбирката му от животински кости беше станала толкова голяма, че той вече не помнеше къде какво е прибрал.

И най-сетне в кожената торбичка пазеше едно надраскано стъкло от очила, което получи от някакъв пътуващ търговец. През него почти не можеше да се вижда, но пък то му служеше за палене на огън.

Крадецът щеше да прояви интерес само към няколкото медни монети. Останалите съкровища на Леонардо едва ли биха му свършили работа и най-големият страх на Леонардо беше, че той просто ще ги изхвърли. Той вероятно дори не притежаваше необходимите познания, за да се досети, че от оловния куршум могат да се направят пари.

Междувременно Леонардо продължаваше да си проправя път през тълпата. Вече беше достигнал края на площада, където навалицата не беше толкова гъста. Той, естествено, не можеше да следи развоя на мача между белите от Санто Спирито и сините от квартала Санта Кроче. Но по всичко личеше, че играта напълно е излязла от контрол.

Покрай него мина отряд на градската стража, но Леонардо не вярваше, че неколцината стражи ще успеят да възстановят реда на площада и да прекратят боя пред катедралата.

Момчето спря и се огледа. На ъгъла стоеше жена, която наблюдаваше неразборията пред катедралата и клатеше глава.

— Ако благородниците не харесваха толкова много играта с топка, тя отдавна щеше да е забранена! — рече тя на друга жена. — Всеки път се случва едно и също! Най-големите площади са задръстени от хора и човек изобщо не може да се добере до пазара!

Карло най-сетне настигна Леонардо. Момчето едва дишаше. Понечи да каже нещо, но от гърлото му излезе само хъхрене. Леонардо посочи с ръка пред себе си. Крадецът тъкмо завиваше зад ъгъла на една къща.

— Ето го!

Леонардо се втурна енергично след момчето, което явно вече изобщо не се притесняваше, че някой може да го е проследил. Беше се облегал на стената на къщата и опитваше да развърже кожената връв, с която Леонардо беше вързал кесията. Това беше доста трудно, понеже Леонардо беше измислил сложен възел, за да затрудни всеки, който се опита да я отвори.

Очевидно момчето нямаше нож, така че не съществуваше опасност да разреже кожената кесия, за да се докопа по-бързо до съдържанието ѝ.

Леонардо почервения от гняв. Как си позволява това хлапе просто да му вземе кесията, в която пази най-ценните си неща! Дори човек да е беден, това не е причина да стане крадец, мислеше си ядосан той.

Внезапно момчето вдигна поглед. Изплаши се и хукна да бяга. Втурна се надолу по павираната улица.

— О, не! — изпъшка Карло, защото беше ясно, че преследването ще продължи. Тъкмо беше успял да си поеме дъх и се радваше, че изобщо е успял да настигне Леонардо.

И наистина, без да се колебае дори и миг, Леонардо се впусна след крадеца.

— Стой, бандит такъв! — викна той.

Всъщност искаше да вика с всички сили, защото се надяваше някой да му помогне. Може би дори някой от градската стража, който случайно минава наблизо. Но за да може да следва момчето, трябваше да тича толкова бързо, че не му оставаха сили за викане. Леонардо се радваше, че още може изобщо да тича. Карло го следваше на известно разстояние, като се молеше преследването да приключи най-сетне.

Крадецът наистина беше бърз. По-бърз от повечето момчета във Винчи. Иначе не би имал шанс, бандитът му с бандит, мислеше си Леонардо. Хората във Флоренция едва ли обичаха да ги обират!

Момчето с кърпената риза спря за миг и се обърна. Искеше да прецени на какво разстояние са преследвачите му. То очевидно владееше отлично занаята си, защото направи неприличен жест към Леонардо. После сви в една тясна уличка и продължи да тича колкото му държаха мръсните крака.

Малко по-късно Леонардо стигна до уличката. Тя беше толкова тясна, че в нея изобщо не проникваше дневна светлина. Макар че над града грееше слънце, тук беше почти тъмно.

Леонардо се втурна по уличката. Момчето обаче беше изчезнало. След един завой уличката внезапно свърши. Леонардо се озова пред каменна стена. Наблизо, пред входа на една от къщите седеше старец. Леонардо го заговори.

— Видяхте ли отгук да притичва момче с кърпена риза? — попита той.

Старецът се засмя. Лицето му беше в сянка и едва сега Леонардо забеляза, че нещо с очите му не е наред. Той гледаше към Леонардо, но изглежда, изобщо не го виждаше.

Междувременно Карло настигна Леонардо и спря задъхан.

— Не съм виждал никого — отвърна старецът. — И то от много време вече...

— Той е сляп, Леонардо! — възкликна Карло и Леонардо най-сетне разбра какво не е наред. Човекът гледеше през тях, сякаш ги няма.

Зад стената ставаше нещо. Чуваха се развълнувани викове на множество хора.

— Не видях никого — повтори старецът. — Но знам, че преследвате Никола Крадеца!

— Но... — измънка Леонардо, объркан.

— Чух го. Мога да различа стъпките му сред всички други и знам къде изчезна.

— Кажни ни тогава! — настоя Леонардо.

— Дайте ми медна монета!

— Всичките ми пари са в този Никола! — извика отчаяно Леонардо. — Откъде да ти намеря медна монета?

— Приятелят ти сигурно има — настояваше на своето слепецът. — Той е застанал вдясно от теб и е доста изненадан, че зная толкова точно какво прави в този миг. Сигурно вече е ококорил очи и гледа ужасено към мен!

Слепецът очевидно искаше да използва предимството си. Но двете момчета изобщо не позволиха да ги разиграва. Може този човек да чуваше по-добре от зрящите хора, но що се отнася до израза на лицето на Карло, твърдението му си беше чиста догадка.

— Леонардо, няма да си дам медните монети, за да си върнеш мишия череп! — заяви Карло. — Просто забрави за това!

— Череп на мишка? Да не би да го носиш, защото има магьосническо действие — оживи се слепецът. — В такъв случай трябва да вдигна цената. И на твоє място бих побързал, защото Никола е добър приятел с уличния търговец Паскуале, а той продава такива магически предмети за нула време!

— Какъв подлец! Искан да спечели от нещастиято ни! — възмути се Карло.

Но Леонардо вече беше съвсем другаде в мислите си. Погледът му се плъзна по стената, която се издигаше пред тях. Направи му впечатление, че в нея липсват няколко камъка. Празнините бяха като

стъпала, които можеха да се използват, за да се покатери човек по стената и да я прескочи.

— Знам къде е изчезнал крадецът! — установи мрачно Леонардо.

Карло го погледна изненадан.

— Какво искаш да кажеш?

— Точно това, което казвам!

Той пхна десния си крак в едно от стъпалата и започна да се катери. Стана учудващо лесно. Стъпалата бяха така подредени, че лесно можеха да бъдат достигнати от момче с неговия ръст. Може би крадецът Никола беше извадил собственоръчно камъните от стената. Това едва ли го беше затруднило, защото хоросанът беше стар и се ронеше. Миг по-късно Леонардо беше на върха на стената. Той надникна в малък вътрешен двор. Видя опънато въже с пране и тесен сенчест проход, който водеше към улицата. От улицата долиташе препирня. Множество гласове говореха един през друг. Там явно ставаше нещо и вероятно това беше причината, поради която в двора нямаше никого. Нито играещи деца, нито жените, които бяха прострели прането и обикновено се навъртаха наоколо, за да го държат под око. Нямаше следа обаче и от крадеца Никола.

Леонардо скочи долу и се приземи с лекота в една леха. Карло също се изкатери върху стената и скочи до него, но не толкова леко. Той падна на земята и изохка.

— Удари ли се? — сепна се Леонардо.

— Можеше да е по-зле! — изръмжа Карло с лице, което казваше точно обратното и закуцука след приятеля си.

— Леонардо, в това вече няма никакъв смисъл! Няма да откриеш крадеца! Той отдавна е отпрашил през девет планини в десета. Или по-точно, през девет стени зад десета, както е по-удачно да се казва във Флоренция.

— Няма да се предам толкова лесно! — упорстваше Леонардо, докато бързаха по тесния проход.

Шумът се усили. Отпред явно се беше събрала тълпа. Да не би и тук да се играе футболен мач? Нищо чудно. Нали във Флоренция има четири различни квартала, всеки от които излъчва по един отбор. Докато белите и сините се биеха за топката пред катедралата, напълно възможно беше на друг флорентински площад да се играе друг мач.

— Леонардо! Ако е истина това, което каза слепецът, този уличен търговец отдавна е спазарил твоя миши череп и другите неща, които мъкнеш винаги със себе си! Каж ми как ще открием крадеца? Та от него няма и следа! Най-късно на следващата пресечка вече няма да знаем накъде е поел! Освен това на село има достатъчно мъртви мишки, на които би могъл да смъкнеш кожата!

— Първо, отне ми много време и беше доста трудно да сваля кожата, без да повредя черепа, и никак не съм сигурен, че ще успея да го направя още веднъж. И второ, никога вече няма да получа такъв оловен куршум! Или мислиш, че някой от градската стража ще ми подари някой от своите?

— Не...

— Именно! А във Винчи няма нито един аркебуз.

МОНАХЪТ С МЕЧА

Най-сетне момчетата стигнаха до мястото, откъдето идваше глъчката. Това беше малък площад, в който се вливаха множество тесни улички. Слънчевите лъчи осветяваха само едно петно в центъра на площада, всичко друго тънеше в сянка.

На мястото, където падаше светлината, стоеше човек. За да го виждат по-добре, той се беше качил върху голяма тумбеста бъчва от бира. Носеше тъмнокафяво монашеско расо, дървен кръст висеше на гърдите му, а в дясната си ръка държеше грамаден меч. Това беше двуръчен боен меч — оръжие, чиято дръжка беше достатъчно дълга, за да бъде държан при нужда и с двете ръце. Мечът беше доста ръждясал, освен това нямаше връх — краят му беше отчупен.

— Монах с меч! Колко странно! — промълви Карло.

Всеизвестно беше, че монасите дават обет да следват през целия си живот пътя на Исус Христос, да служат на Бога и да се откажат от всяко притежание. Имаше наистина рицарски монашески ордени, които бяха участвали във войни, за да разпространяват вярата — но този монах в окаяното си расо изобщо нямаше вид на рицар! Ако беше такъв, щеше да е в пълно бойно снаряжение и освен това да носи отличителните знаци на своя орден.

— Чуйте ме добре, нещастни грешници! — провикна се монахът.

Площадът едва побираше насъбралата се тълпа. Това несъмнено бяха жителите от съседните улици. Мъже, жени, деца... Между тях имаше и старци, и недъгави, донесени на ръце или подкрепяни от своите близки. Човек без един крак си проправяше път в навалицата, като се подпираше на патериците си. Леонардо се огледа за крадеца. Може би и той не иска да пропусне спектакъла. Щом монахът заговори, глъчката на площада утихна. Хората си зашепнаха, снишили почтително глас. Някои дори вдигнаха пръст пред устните си, за да си напомнят взаимно, че трябва да пазят тишина.

Монахът не бързаше. Погледът му се плъзна над тълпата и за миг Леонардо изпита ужас. Имаше чувството, че този странен човек гледа

право към него. Погледът му беше толкова пронизателен, че момчето неволно преглътна. Монахът протегна ръка и размахна пръст към Леонардо.

— Трябва да се покаете и отново да намерите пътя към Бога! — викна той. — Флоренция е град, управляван от греха! Властта на парите покварява хората! Престъпни сделки, лъжи и измами са част от живота тук. В дворците висят картини, които хулят Бога! Тези картини висят дори в църквите! Те показват човешкото тяло! Но нали човекът е подобие на Бог? И не е ли казано, че не трябва да си създаваме никакво изображение на Бога? Следователно всяка от тези картини е грях, също както скулптурите, които мними художници създават в художествените ателиета! Но един ден този град и всички хора в него и околностите му ще платят за греховете си. Съвсем скоро ще дойде денят на Страшния съд и тогава наказанията ще бъдат чудовищни! Спомнете си Содом и Гомор, над които Всемогъщият изсипа дъжд от сярa! Спомнете си непобедимия Вавилон, който бе наказан от Всевишния! Спомнете си фараона, на когото Бог изпрати десетте язви, защото се противопостави на волята му! Това ще сполети и вас, ако не откриете пътя на истинската вяра! Ако се оставите да бъдете обсебени от парите, то значи сте слуги на дявола!

Леонардо внимателно слушаше думите на монаха. Проповедници, които вещаеха края на света, не бяха рядкост във Флоренция. Някои от тях продаваха фалшиви свещени предмети, наречени реликви, които уж имаха чудотворно въздействие и можеха да опазят притежателите им от Божиите наказания. Например гвоздеите, с които Исус е бил прикован към кръста, или малки съдинки с коси, кръв или нокти на светци. Понякога дори късчета от одеждата на Мария или къс от дървената ясла на Христос. Но Леонардо не беше виждал досега някой да проповядва, като размахва ръждясал меч.

Монахът продължаваше да плаши тълпата със страшното наказание, което щеше да се стовари върху Флоренция, а Леонардо внезапно откри сред множеството крадеца Никола. Той се беше покачил върху купчина празни сандъци в края на площада, за да вижда по-добре монаха. Възрастен човек не би могъл да се покатери върху сандъците, защото тънките им дървени стени нямаше да издържат тежестта му. Но Никола беше дребен и си беше устроил чудесна

наблюдателница върху тях. Той гледаше ококорено мъжа с меча и дъвчеше ноктите на ръцете си.

Никола очевидно беше дълбоко впечатлен от думите на монаха. Изглежда, дори го беше хванал страх. Леонардо понечи веднага да се втурне към него и да си поиска откраднатата кесия. Но това не беше толкова лесно. Тук нямаше толкова много хора, както на площада пред катедралата, но пък навалицата беше много по-гъста. И хората много щяха да се ядосат, ако някой тръгне да си проправя път, настъпвайки ги по краката.

— Не можеш ли просто да си стоиш на място и да слушаш този благословен от Бога човек? — прошепна силно една яка жена с дълги черни коси, която вонеше противно.

Тя носеше на гърба си кош с риба, която очевидно не беше съвсем прясна. Вонята беше се просмукала в дрехите ѝ.

— Извинявам се! — смотолеви Леонардо.

— Който продава на ближния си развалено месо или риба и прикрива мириxa на гнило със силни подправки, той ще се пържи в ада също както обменителите на пари, които бъркат сметките и мамят клиентите си!

— Никога повече няма да правя това! — извика жената с развалената риба. — Прости ми, Боже!

— Той ще ти прости! — отекна гласът на монаха. — Но само ако честно се разкайваш, жено! Върни парите, които си придобила по нечестен път! Сложи ги в торбата, която моите помощници разносят между хората. След това аз ще ги докосна с този меч и злото ще бъде свалено от теб!

Монахът вдигна счупения меч. Мястото на счупването напомняше буквата „М“, но изписана небрежно, с един връх, малко по-висок от другия. През тълпата премина изумен шепот.

— Аз и преди ви казах, че това не е какъв да е меч. Това не е просто ръждясало парче желязо, което носи белезите на преходността и някой ден ще се превърне в червен прах! — Монахът спря за миг. — Кълна се в обета, който съм дал — този меч е изпълнен с Божията сила! Той е свещен! Защото това е мечът, който е грабнал Петър в Гетсиманската градина, когато римляните дошли да заловят Исус... — Той отново направи пауза, завъртя се около себе си и показа меча във всички посоки. — Петър отрязал с този меч ухото на един римски

войник, за да попречи на залавянето на Исус. Но Исус не поискал някой да го защитава със сила! Той заповядал на Петър да скрие меч, защото който меч вади, от меч умира. Затова този меч е знак за покаяние! Покайте се, както Петър се е покаял за стореното! Така ще избегнете мъките в пъкъла!

Сега Леонардо съзря помощниците на монаха. Това бяха две момчета на по тринадесет-четирнадесет години. Носеха сиви ленени роби, ризи на покаяници. Те обикаляха между хората с торба от грубо платно, в която вече звънтяха първите монети.

— Но това си е живо обирджийство! — възмути се Карло и в гнева си изрече това малко по-високо, отколкото искаше.

— Тогава само ти ще се пържиш в ада, момчето ми! — обърна се един мъж към него.

— Ако се подиграва със смирените вярващи, непременно ще се пържи в ада! — намеси се жената с вонящата риба.

Едно от двете момчета в дрехи на покаяници приближи към жената с рибата. Тя му даде пълна шепа монети, които издрънчаха шумно в торбата.

— Покайте се като Петър! — провикна се монахът. — Кълна се в името си, а то е брат Бартоло, че този меч притежава свещена сила да върши чудеса, защото е бил край Исус, когато той е вършил своите чудеса! По тайни пътища мечът е бил пренесен от Светите места в Италия. Самият Петър го е донесъл тук, когато някога е дошъл в Рим! А сега той е тук, в моята ръка, за да ви даде силата да постъпите правилно!

Леонардо продължаваше да се промъква към крадеца Никола. Момчето така се беше втренчило в монаха със свещения меч, че изобщо не забелязваше заплахата. Карло следваше приятеля си, доколкото успяваше.

Междувременно около бурето, върху което се беше покачил брат Бартоло, настана блъсканица, защото един човек много държеше да докосне свещения меч.

— Моля ви, брат Бартоло, позволете ми да го пипна! Този меч ще ме избави от болките, които ме мъчат от години!

Брат Бартоло се поколеба за момент. Изглежда, и на самия него не му беше по сърце вълнението, което беше предизвикал. Някой се

блъсна в бъчвата и едва не я преобърна. Монахът с мъка запази равновесие, но успя да се задържи отгоре.

— Дайте и на мен да докосна меча! — примоли се и друг. — Имам ужасни обриви и искам да се излекувам!

— Пуснете ме напред! — развика се една жена. — Всевишният ще се погрижи детето ми да се роди здраво, ако докосна меча!

Разрази се истинска битка. Брат Бартоло нямаше друг избор, освен да изпълни желанията на напирещата тълпа.

— Добре тогава! — провикна се той. — Всеки от вас, бедни грешници, трябва да изчака реда си! Само не се блъскайте като говеда!

През това време Леонардо най-сетне достигна купчината сандъци, върху които седеше крадецът Никола с крадената кесия в ръка. Никола гледаше с ококорени очи брат Бартоло и хората, които се трупаха около него. Огрян от няколкото слънчеви лъча в средата на мрачния площад, монахът приличаше на светец с ореол. От мястото на Никола гледката беше много впечатляваща. Във всеки случай крадецът седеше със зяпнала уста и явно не се сецаше да си я затвори.

Тогава внезапно той съзря Леонардо.

Никола веднага го разпозна и се изплаши. В ужаса си той направи непредпазливо движение. Купчината сандъци се разлюля и се срина на земята. Никола се приземи сред тях и по лицето му пролича, че го е заболяло.

Никой от хората, които се трупаха около брат Бартоло и неговия чудотворен меч, не обърна внимание на падането на Никола. Погледите на всички бяха приковани в онова, което огреният от слънцето монах вършеше в този миг. Той докосваше с меча си ленените торби с грешните пари и обещаваеше прошка на грешниците. Освен това докосваше с върха на меча си вярващите, които падаха на колене в краката му.

— Така се посвещават рицари. А сега вие, мъченици и страдащи, бъдете рицари в служба на Всемогъщия! — провикна се той.

В пристъп на въодушевление някои от хората му дариха всичко, което притежаваха.

През това време Никола се освободи от сандъците и се втренчи ужасен в Леонардо.

— Пожали ме! — извика той.

— Че аз да не съм тръгнал да те убивам? — отвърна му ядосано Леонардо. — Дай си ми кесията! Сега нямам време да те набия, както заслужаваш...

Никола се втренчи в кожената кесия, която стискаше в ръка.

— Знам, че направих грешка! Дано някой ден да не се пържа в ада заради стореното!

— Просто ми я върни! — настоя Леонардо и протегна ръка. — Нали чу какво се случва с грешниците! Брат Бартоло го описа много нагледно и подробно!

— Да...

— Или може би искаш целият град да бъде наказан и да страда, само защото тук има крадци като теб?

— Не, естествено, че не...

Никола хвърли кесията на Леонардо. Леонардо си откъсна Надникна вътре. Какво облекчение! Всичко си беше там! Мишият череп, оловният куршум, медните монети.

— За щастие, нищо не липсва — успокои се Леонардо.

Никола се прекръсти.

— Всъщност си мислех, че ще е най-добре брат Бартоло да докосне кесията със свещения меч — промълви той.

— А после да прибере съдържанието ѝ? — попита подигравателно Карло. — Нали не говориш сериозно! Кесията принадлежи единствено на приятеля ми Леонардо и на никого друго. Щом искаш, върви да те докосне с ръждясалия си меч, ако изобщо успееш да се добереш до него! — Карло се извърна и хвърли поглед към множеството, което напираше към монаха. Шансовете да се промъкне човек до него изглеждаха нищожни. Стотици хора умоляваха монаха с чудотворния меч да им помогне. Никой не обръщаше внимание на околните и момчетата в дрехи на покаяници, които събираха пари за брат Бартоло, едва успяваха да се придвижват в блъсканицата.

Леонардо отново окачи кесията на колана си. Крадецът Николо все още изглеждаше доста стреснат — но не само от думите на монаха. Имаше и друга причина за неговия страх.

— Трябва да е знак свише, че ти все пак успя да ме намериш и се появи точно в мига, в който монахът заговори за адските мъки, които очакват всички, които не спазват Божиите заповеди...

Леонардо вярваше, че това се дължи на неговата упоритост в преследването на крадеца. Но не искаше сега да спори с Никола. Вместо това посочи монаха.

— Какво знаеш за този тип и неговия чудотворен меч?

Никола вдигна рамене.

— Само слухове. Чувал съм това-онова за него, но днес за пръв път го видях на живо. Казват, че обикалял из околностите на Сиена. Но никой не знае с точност. — Никола сниши глас: — Този чудотворен меч действително е лекувал болни и е вдигал на крака сакати... Мисля си, че ако мечът наистина е на свети Петър, това никак не е чудно!

— Е, да, този меч наистина изглежда доста стар! — обади се Карло.

— Самият брат Бартоло сигурно е светец! — развълнува се Никола. — Погледнете само как светлината пада върху него и как той вътрешно сияе. Като образите на светците в църквите!

— Във всеки случай той е доста предприемчив и събра немалко пари — вметна Карло. — Но нали всъщност като монах е дал обет да се откаже от всякакви земни блага, така както го е сторил Исус! Като гледам, той едва ли ще бъде беден още дълго...

— Кой знае, може би раздава всички тези пари на бедните или ги хвърля в Арно — предположи Никола.

Карло вдигна рамене.

— Ами, като се замисля... ако той наистина може да върши чудеса с меч си, това си струва флорините. Всеки ще предпочете да даде малко пари, вместо да остане сакат...

— Не забравяй и страшните наказания в ада, от които брат Бартоло спасява целия град — напомни му Никола. — Защото той е прав. Всички във Флоренция са забравили Бога и мислят само как да направят колкото се може повече пари!

— Странно, че точно ти говориш за това! — не се съдържа Леонардо. — Искам да кажа... нали си крадец и най-вероятно по цял ден само дебнеш другите, за да им отмъкнеш парите от джоба! Блъсканицата при калчото е особено добра възможност.

Никола въздъхна.

— Знам... Знам, че трябва да променя живота си... В края на краищата не искам да ме сполетят мъките в ада... — Момчето се прекръсти и зашепна молитва.

— Ако не престанеш с кражбите, преди това ще те сполети наказанието на градския съд — напомни му Карло. — Ако те спипат, разбира се. На крадците им цепват ушите, а ако обикаляш из града с цепнати уши, всеки веднага ще познава, че си крадец!

— Не! — заяви твърдо Никола. — Това няма да се случи. А сега ме извинете, но трябва да се опитам да се добера до монаха. Искам да ме докосне с меча на този светец. Може да имам късмет и чудотворната ръжда да се посипе по мен...

КЪСИ И ДЪЛГИ МЕЧОВЕ

Карло и Леонардо гледаха известно време след Никола, докато той се скри в тълпата.

— Обзалагам се, че само се престори на разкаян, а в действителност ще използва блъсканицата, за да измъкне колкото се може повече плячка от джобовете на хората — обади се Карло.

Леонардо обаче беше на друго мнение.

— Мисля, че този монах и ръждясалият му меч действително го впечатлиха.

— Да не би и ти да вярваш на тази глупост?

— Ами виж сега, ако не беше навалицата, нямаше да се стърпя да попитам този брат Бартоло дали не би ми заел меча си. Бих могъл да се опитам да измеря силата, която се крие в това оръжие! Още не знам как, но всъщност би трябвало да е възможно!

— По-добре забрави за това, Леонардо! Като гледам, за да ти разреши да правиш експерименти с меча му, брат Бартоло ще ти поиска такава цена, че няма да стигнат не само твоите, но и всичките спестявания на дядо ти и баща ти.

Леонардо въздъхна дълбоко.

— О, да, аз също подозирам, че просто няма да мога да си позволя това...

Двете момчета тръгнаха да се измъкват от тълпата, докато монахът с чудотворния меч все още раздаваше опрощение на разкаялите се грешници.

Глъчката се чуваше дълго след като се отдалечиха от площада.

— Знаеш ли всъщност къде се намираме? — огледа се внезапно Карло, докато вървяха по една тясна улица. Беше широка точно колкото да мине една каруца. Обаче, когато минаваше каруца, пешеходците трябваше да се изпокрият във входовете на къщите, а коларят можеше само да се надява, че насреща му няма да се зададе друга каруца.

Обикновено коларите избягваха тези тесни улици, защото точно там беше най-голяма опасността да бъдат нападнати и ограбени. Но понякога просто нямаша друг избор. Най-вече, когато големите площади и широките улици бяха задръстени.

— Честно казано, никога не съм бил тук — призна Леонардо. — Но Флоренция е толкова голям град, с толкова преплетени улици, че винаги има нещо ново за откриване.

Насреща им се зададе с голяма скорост конска каруца. Това беше вече третият конски впряг, от който трябваше да се скрият, откакто бяха влезли в улицата. Това може би означаваше, че съвсем наблизо се играе друг футболен мач и коларите бяха принудени да карат по тесните улички, за да избегнат задръстванията. Леонардо и Карло бързо се вмъкнаха в един вход. Там вече се бяха скупчили няколко деца на възраст между четири и шест години, които изгледаха с ококорени очи двете непознати момчета.

— Дий! — пришпори коларят конете си. Без изобщо да се съобразява с пешеходците, той профуча покрай входа с децата с главоломна скорост.

Наблизо заби църковна камбана.

— Трябва да се връщаме на пазара при татко — напомни Карло. — В края на краищата той не ни взе във Флоренция, за да се забавляваме, а за да му помагаме при товаренето!

— Да, разбира се... — съгласи се Леонардо.

Но Карло познаваше достатъчно добре приятеля си, за да се досети, че той всъщност мисли за нещо съвсем друго.

— Наистина ще бъде много невъзпитано, ако закъснеем! — добави Карло, малко ядосан.

— О, не, в никакъв случай няма да закъснеем — увери го Леонардо.

— Напротив! — настоя Карло. — Ако сме се загубили, ще се случи точно това. Затова предлагам да попитаме някого за пътя!

— Някой, който ще ни прати кой знае къде и на всичкото отгоре ще поиска няколко монети за това? По-добре да си бях оставил парите на този крадец — възрази Леонардо. — Не, ще се справим сами. Все някога ще излезем на някоя голяма улица, която със сигурност ще ни отведе до някоя още по-голяма. А когато най-сетне съзрем Арно, ще знаем със сигурност къде сме.

Каруцата се отдалечи с трясък по уличката, а двете момчета продължиха пътя си. Леонардо заговори, че ще е по-практично, ако може да се установява със сигурност дали свещените предмети са истински.

— Едната възможност, естествено, е да се провери дали реликвите наистина притежават чудотворно действие, но това още няма да е доказателство, че са истински!

— Сигурен съм, че има църковни учени, които могат да определят с точност дали една реликва е истинска — рече Карло. — Например, ако един епископ или дори папата каже, че няколко косъма, кости или капки кръв наистина са от Исус или Мария или че един гвоздей наистина е бил използван при разпъването на Христос, бихме могли да се доверим, че това е истина. А баща ми казва, че ако притежаваш реликва, която си има удостоверително писмо от епископ, това е много добра инвестиция! Цената с годините са покачва.

— Въпреки това трябва да има някаква възможност сам да провериш дали са истински — настояваше Леонардо. — Питам се дали всички реликви, които се предлагат из Флоренция, биха могли да бъдат истински. Не говоря за този меч, а за всички кости, косми, капки кръв, парцалчета от дрехата на Исус, тръните от трънения му венец! В края на краищата е имало само един Исус и само дванадесет апостола, а не стотици!

— Навсякъде има измамници — съгласи се Карло.

Малко по-късно двете момчета стигнаха една широка улица, която ги отведе до друга, още по-широка.

— Вече съм бил тук! — огледа се Леонардо.

— Чудесно, тогава сигурно знаеш как да стигнем до пазарния площад, защото, честно казано, на мен това не ми е съвсем ясно.

— Хм... — продължаваше да се оглежда Леонардо. — Не познавам града чак толкова добре. Но съм напълно сигурен, че вече съм виждал тази улица! Само да можех да си спомня кога и при какви обстоятелства.

Внезапно Леонардо се разбърза. Макар че го боляха краката, Карло го последва, без да се оплаква. Щом Леонардо вървеше толкова бързо, той вероятно си беше спомнил пътя и щяха да стигнат на пазара навреме, за да помогнат на баща му да натовари каруцата.

Тогава внезапно Леонардо зави в тясна странична уличка.

Карло спря и подпря ръце на кръста си.

— Я чакай, ти сериозно ли правиш това?

— Какво искаш да кажеш? — попита смутен Леонардо. Той забеляза, че Карло вече не го следва и се обърна назад.

— Нали тъкмо стигнахме голямата улица, защо пак да се връщаме из тези сокаци? Да не би да искаш отново да се изгубим?!

Леонардо въздъхна.

— Не, естествено, че не искам! Но сега вече знам къде се намираме. И когато стигнем онзи ъгъл, ей там отсреща, ще съм напълно сигурен! Така че, ела!

Леонардо тръгна напред. Вървеше с доста широки крачки. Макар и неохотно, Карло го последва. Всъщност нямаше друг избор.

— Ох, защо ли ми трябваше да тръгвам с теб! — мърмореше си той под нос, не за пръв път впрочем.

На ъгъла той все пак успя да настигне приятеля си. Леонардо беше спрял и сочеше с пръст едно ателие в друга, още по-тясна уличка. Беше подслонено в приземния етаж на стара двуетажна къща.

Чуваха се гласове. Освен това удари, които звучаха така, сякаш поне трима чираци дялат парче скала с чук и длето.

— Това е ателието на маестро Андреа дел Верокио! — възкликна Леонардо. — Знаех си, че съм минавал по тези улици!

Баща му го беше представил в това ателие за живопис и скулптура преди няколко месеца и Андреа дел Верокио обеща, че ще вземе Леонардо за чирак, когато навърши необходимата възраст.

Дотогава обаче имаше доста време. Леонардо сега беше едва на десет години и по мнението на маестро Верокио беше твърде млад. Не помагаше дори очевидният талант за рисуване на момчето.

Естествено, Леонардо беше разказал вече подробно за това посещение на приятеля си.

— Нали не си решил сега отново да наминеш през ателието? — притесни се Карло. — Просто нямаме време...

— Само за малко — обеща Леонардо.

— Ще закъснеем за пазара!

— Само защото ще погледна през прозореца? Хайде, Карло, ти сам не си вярваш!

Леонардо прекоси улицата и се приближи до един от отворените прозорци на работилницата. Във Флоренция само домовете на

богатите търговци и църквите имаха стъкла на прозорците. Повечето прозорци се затваряха само с дървени капаци. Тук-таме можеха да се видят и провесени ленени кърпи.

Леонардо надникна в ателието. Чираците на големия художник и скулптор Андреа дел Верокио работеха върху различни творби. Виждаха се множество полуготови скулптури. Окончателният им вид вече можеше да се разпознае, но естествено, формите бяха още съвсем грубо издялани от камъка. Тепърва предстоеше изящното ваене.

Заради постоянната работа с длетата всичко наоколо беше посипано с бял прах. Но в работилницата имаше и множество живописни платна върху стативи. Повечето от тях представяха библейски сцени — Мария, Йосиф и детето Исус, Исус, който лекува един недъгав човек, Исус на разпятието...

Леонардо гледаше възхитен. Известно му беше, че често върху една картина се трудят много ученици. Всяко ателие си имаше специалисти по определени елементи от картината. Талантлив художник на небе правеше небето на всички картини, които излизаха от ателието. Други пък се бяха специализирали върху лицата.

— Леонардо, какво чакаш? — прошепна му Карло, който стоеше до него. — Да не мислиш, че на хората им доставя удоволствие да ги гледаш, докато работят?

Леонардо изобщо не реагира на думите му. Той се беше вторачил в една картина, която изобразяваше сцената на разпятието. Леонардо, естествено, знаеше библейската история и беше виждал вече поне дузина подобни сцени. Всъщност картината не беше особено оригинална. Онова, което прикова вниманието му, не беше разпънатият Христос, а един римски войник, който се намираще в левия ъгъл на платното.

Той държеше копие в лявата си ръка. Десницата му стискаше дръжката на меч. Беше вдигнал глава към Исус, но изразът на лицето му още не можеше да се види. Там засега се виждаше само бяло платно. Вероятно самият маестро рисуваше лицата...

До този момент Леонардо не беше съзрял маестро Верокио.

— Може би ще ми кажеш какво точно става в главата ти в момента — обади се Карло.

— Виждаш ли меча на римлянина там на картината?

— Оня мъж без лице?

— Да, предполагам, че маестро Верокио сам ще нарисова лицето.

— Не разбирам какво толкова има в този меч. Изглежда съвсем обикновен!

— Карло, ти да не си ослепял?

— Не, но може да оглушея, ако ми изкрециш още веднъж в ухото. Освен това ще трябва да изслушам и обвиненията на баща си, защото вече няма съмнение, че ще закъснеем, а те едва ли ще прозвучат по-приятно за ушите ми.

— Нали помниш меча на монаха, който уж бил на Петър.

— Помня го.

— Ако това наистина е мечът, с който Петър се е опитал да предотврати залавянето на Исус, това трябва да е римски меч, нали така?

Карло въздъхна.

— Да, вероятно. Но не разбирам какво значение има това!

— Много просто! Погледни меча на онзи римлянин там! Той е много по-къс от двуръчния меч, който носеше брат Бартоло!

Карло вдигна рамене.

— О, Леонардо, какво ти става... Има по-къси и по-дълги мечове, а вероятно и такива, които не са нито дълги, нито къси. Какво значение има това? Да не би да мислиш, че мечът на брат Бартоло...

— ... не е римски меч и следователно не е могъл да принадлежи на Петър!

Внезапно някой извика на Леонардо и Карло. Момчетата се стреснаха и отскочиха назад.

— Хей, вие, какво правите на прозореца?

Викът идваше от срещуположната страна на помещението, където една врата водеше към вътрешността на ателието. Вратата беше отворена. Зает с римлянина от картината и неговия меч, Леонардо изобщо не бе забелязал мъжа в тъмен елек и светла ленена риза, който се беше появил там.

— Маестро... Верокио... — заекна Леонардо.

Той веднага разпозна собственика на ателието. Маестро Верокио се намръщи и приближи към прозореца. Той не можеше да го затвори, защото вътре нямаше да влиза достатъчно светлина, за да работят учениците му. И без това доста често се налагаше да се осветява

ателието със скъпи свещи. Не само когато трябваше да се завърши бързо някоя поръчка и се налагаше да се работи цяла нощ, но и в случаите, когато слънцето не грееше достатъчно силно. Работата на художника зависеше от добрата светлина. Леонардо вече разбираше добре това.

По начина, по който го гледаше маестро Верокио, Леонардо се досети, че майсторът не го е познал. Впечатлението, което му беше направило момчето, явно не беше толкова силно, както си мислеше то. Нито при посещението, когато господин Пиеро беше представил Леонардо, нито по-късно, когато той беше посетил още веднъж сам ателието на маестрото.

Наистина ли е възможно маестрото напълно да е забравил за мен, чудеше се Леонардо.

— Аз съм! Леонардо! — рече той. — Не ме ли познавате?

— Леонардо ли? — измърмори Верокио. — Все ми е едно как се казва това улично хлапе. Ако обичаш, престани да отклоняваш учениците ми от работата им!

Леонардо не повярва на ушите си.

— Вие действително ли не си спомняте за мен? Аз съм Леонардо да Винчи, синът на господин Пиеро д'Антонио, нотариус на семейство Медичи! Вече ме представиха веднъж във вашето ателие...

Бръчките по челото на Верокио се вдълбаха още повече. Той потърка очи. Очите му бяха зачервени и изглеждаха изморени.

— А, сега си спомних! — призна накрая Верокио. — Това беше онзи фантазьор, който искаше да взема за ученик десетгодишния му син и си въобразяваше, че е достатъчно само да ми пъхне под носа препоръка от Козимо де Медичи и въпросът е уреден, сякаш талантът няма никакво значение! — Верокио се засмя и поклати глава. — Ама че хора има...

— Маестро Верокио, та вие харесахте моите рисунки! Как може сега да говорите такива неща! — възмути се Леонардо.

Верокио се взря за миг в момчето и накрая кимна.

— Истина е, помня твоите рисунки. А ти помниш ли, че се уговорихме да дойдеш след няколко години! — Той огледа момчето от главата до петите. — Косите ти са пораснали, паднали са ниско над очите ти, затова не можах веднага да те позная. Но очевидно не си станал много по-голям! И как би могъл, не са минали и няколко

месеца, откакто бяхте в ателието ми, ти и баща ти! Затова сега се омитай оттук и ела отново най-рано след три, дори по-добре след пет години! Тогава ще ти бъде даден шанс, при мен винаги има работа за талантливи ученици.

— Само един момент още, маестро Верокио! — извика Леонардо толкова силно, че сега всички в ателието се обърнаха към него и престанаха да работят.

— Какво сте ни зяпнали! Работете! — викна им Верокио и в следващия миг помещението отново се изпълни с ударите на чуковете, а сръчните ръце на учениците му се заеха да нанасят боите върху живописните платна. — Банда мързеливци! — измърмори Верокио. Сетне се обърна към Леонардо. — Независимо от това, какво искаш от мен, ти във всеки случай постигна две неща: първо, отклони от работа учениците ми, и второ, вече запомних името ти, Леонардо да Винчи!

— Не исках да попреча нито на вас, нито на учениците ви — извини се Леонардо, но това изобщо не успокои маестро. — И в никакъв случай не съм дошъл тук да ви убеждавам да ме вземете за ученик още сега...

— Това ме радва, защото в никакъв случай нямаше да се съглася! — прекъсна го Верокио.

— Днес съм тук съвсем случайно и имам един въпрос към вас за една от вашите картини! Моля ви, трябва да ми отговорите! След това няма да ви досаждам повече!

— Е, добре — съгласи се Верокио. — Какво искаш да знаеш?

— Оня меч там, на картината... нима така са изглеждали римските мечове?

— Да. Но защо?

— Откъде знаете?

— Запазени са статуи и стенописи от онова време, на които са изобразени римски войници. Там може да се види какво е било въоръжението им. Това ли беше въпросът ти? Имам много работа, моето момче.

— Имам още един въпрос, маестро Верокио! Кажете, моля, виждали ли сте римски меч, който да прилича на двуръчен меч? Меч, който е толкова тежък, че трябва да бъде държан с двете ръце?

— Ей, момче, какво си се захванал с мен? Аз да не съм римлянин? — Верокио потърка с ръка лицето си и поклати глава. —

Интересувам се повече от лицата, отколкото от мечовете... Оръжията тук рисува калфата ми Емануеле. Той по-рано е работил при градската стража на Пиза и добре познава оръжията.

Маестро Верокио повика калфата, който работеше в съседното помещение. Емануеле се появи с палитра в лявата ръка и четка в дясната. Миришеше силно на боя.

— Маестро, повикахте ли ме?

— Я повтори въпроса си, Леонардо! — рече Верокио.

Е, сега поне запомни името ми, каза си момчето, преди да започне да обяснява на Емануеле своя проблем.

— Става дума за брат Бартоло, онзи монах, който твърди, че притежава меч на свети Петър и може да прави чудеса с него. Чудех се дали изобщо римляните са имали такива мечове, защото ръждясалото оръжие на монаха изглежда доста по-различно от този меч тук! Аз във всеки случай не съм виждал по картините римлянин с толкова голям двуръчен меч...

— И аз не съм виждал — призна Емануеле. — Но това още нищо не доказва. Напълно възможно е по римско време да е имало толкова големи мечове, а повечето художници просто да не знаят за това!

— Емануеле е прав! — рече Верокио. — Интересът към епохата на гърците и римляните се появи едва напоследък. Много неща още не знаем! Но край на разговорите! Тези картини и скулптури няма да бъдат завършени с разговори, а с работа!

ОБРАТНО КЪМ ВИНЧИ

Леонардо и Карло най-сетне намериха пътя към пазара, където беше сергията на Чезаре Малдини. Но пазарният ден отдавна беше приключил и господин Малдини вече прибираще стоката си в каруцата.

Той беше здравата ядосан заради закъснението на двете момчета.
— Е, поне ще ми помогнете да прибера масата! — измърмори той.

Масата се състоеше от една дървена табла и две подпори, които също бяха натоварени в колата. Понеже делата на Чезаре Малдини напоследък вървяха повече от добре, той замени двуколката, в която можеше да впрегне само един кон, с нова каруца с четири колела и два коня.

Конете бяха оставени за през деня в един обор под наем. Там се грижеха добре за тях и така той нямаше допълнителни грижи.

— Вече можеш да доведеш конете, Карло — обърна се Малдини към сина си.

— Добре, тате!

— А ти, Леонардо, ще ми помогнеш да натоваря последните неща.

Леонардо кимна. Сетне се зае да помага на търговеца. Повечето кошници и кани бяха празни, защото господин Малдини беше успял да продаде почти всичко, което беше донесъл от Винчи. Най-вече плодове и месо от селяните от околността на Винчи. Ала Чезаре Малдини не само продаваше, но и купуваше. Той купуваше преди всичко неща, каквито нямаше във Винчи и в съседните села. Бижута, например, достатъчно евтини, за да могат хората на село да си ги позволят. Естествено, това не бяха предмети от злато или сребро, а верижки от мед, на които висяха амулети с образа на Исус и Мария.

— А къде се губихте цял ден? — попита Чезаре Малдини, докато двамата с Леонардо товареха върху каруцата таблата. — Нали не

биваше да се отдалечавате от пазара! Сигурно пак сте се изгубили в околните улички.

— Трябва да ни простите — извини се Леонардо. — Но случайно минахме покрай ателието на Андреа дел Верокио, в което един ден ще се обучавам.

— Аха... — поклати глава Чезаре Малдини. — Това вече е друго нещо. Напълно разбирам, че си искал да направиш нещо за своята кариера.

— Не виждам сред стоката ви реликви — рече Леонардо. — Няма ли да е доста печелившо да продавате реликви?

Чезаре Малдини се разсмя.

— Ако Винчи беше село, в което живеят богати хора, тогава — да, може би. Но повечето хора там са бедни селяни, които нямат пари за такива неща. А малцината, които се справят по-добре, купуват тези неща тук, във Флоренция. — Малдини поклати енергично глава. — Преди години се сдобих с пет кичура коса от апостолите. Имаха дори удостоверителни писма от един епископ. И какво, мислиш, се оказа накрая?

— Нямам идея — призна Леонардо.

— Епископът изобщо не беше подписвал тези удостоверения, а къдриците сигурно бяха на жената на търговеца или на някоя друга случайна жена! Но това в никакъв случай не бяха косите на апостолите. И понеже веднъж вече паднах в този капан, никога вече няма да се оставя да ме подведат с такива глупости! За тези неща нямаш никаква гаранция, че не са измама! Дори подписът на епископите може да бъде фалшифициран! Тези разбойници не се спират пред нищо...

Не след дълго колата беше готова за път. Карло и баща му впрегнаха конете, сетне и тримата се настаниха върху капрата на каруцата и потеглиха.

Цяла вечност си проправяха път през гъстото движение, за да достигнат една от градските врати.

По време на това пътуване Леонардо отново се замисли как може да бъде подобрен град като Флоренция. Най-добре ще е да го сринат до основи и всичко да се построи отново, мина му през главата. Много му

се искаше да сподели мислите си с Карло, но моментът не беше подходящ. Господин Малдини изрично беше помолил Леонардо да не държи своите безкрайни речи по време на пътуването.

— Ти направо можеш да побъркаш човек с измишльотините си — казваше търговецът. — А аз имам по-важни неща за обмисляне, вместо да се чудя как да благоустроя Флоренция или да конструирам всички онези фантасмагорични машини, които ражда главата ти!

Леонардо трябваше да се примири. Той не искаше да спори с бащата на най-добрия си приятел. Трябваше да е доволен, че изобщо го взеха със себе си във Флоренция!

Най-сетне преминаха градската порта и каруцата се затъркаля по неравния път към Винчи. Чезаре Малдини пришпори конете.

— Така или иначе, ще се приберем късно след полунощ — рече той.

— Съжалявам, че закъсняхме — обади се Карло.

— Няма значение. Конете толкова често са минавали по този път, че ще го намерят и в тъмното.

Леонардо не каза нищо. Та нали главната вина за закъснението беше негова. Той познаваше добре пътя и знаеше, че конете няма да успеят да ги закарат до Винчи преди полунощ. По-вероятно беше да се изморят и да забавят ход и да се наложи да спрат за няколко часа сред полето. Това означаваше, че щяха да пристигнат във Винчи едва на следващата сутрин, а не, както се надяваше Малдини, още същата нощ.

Слънцето беше станало по-бледо и се спускаше към хоризонта.

Стана така, както предвиждаше Леонардо. След като се стъмни, конете забавиха ход и Чезаре Малдини трябваше непрекъснато да ги подканва да вървят. Те издържаха докъм полунощ. Сетне на тримата пътници не им остана нищо друго, освен да спрат и да си направят бивак за пренощуване.

Карло и Леонардо събраха дърва за огъня. Докато хапваха от провизиите, които носеха със себе си за пътуването, Леонардо наблюдаваше пеперудките, привлечени от светлината на огъня. Те танцуваха своя призрачен танц около пламъците. Направи му впечатление, че първо удряха с крилцата си, за да се задържат във въздуха, след това внезапно преставаха да размахват крилца и се спускаха надолу. Но малко преди да достигнат огъня или земята, те отново започваха да движат крилцата си и отлитаха нагоре.

Леонардо се интересуваше много от летенето. У дома, в стаята си, той имаше няколко дузини скици и рисунки на различни видове летателни машини. Летателни машини, с които някой ден хората щяха да летят също както птиците и насекомите.

Как беше възможно една обикновена пеперуда да може да лети, а човекът, говорещо и мислещо същество, да е напълно безпомощен в летенето?

Леонардо упорито изучаваше летенето на насекомите и птиците. Особено го очароваха водните кончета, а сега — и танцът на пеперудките.

— Изчезвайте, гадни твари! — изръмжа господин Малдини и се опита да ги пропъди с ръка.

— Най-сетне разбрах как става! — възкликна Леонардо, който внимателно бе наблюдавал движенията му, но веднага прехапа устни. Не трябваше да говори толкова много, за да не ядосва господин Малдини.

Карло и баща му го погледаха изненадани.

— За какво по-точно говориш? — полюбопитства Карло.

— Пеперудките! Те внезапно спират да движат крилцата си и падат надолу, за да не може никой да ги улови! — обясни Леонардо. — Човек очаква да летят все направо и затова не успява да ги удари!

— Не мислиш ли, че е по-вероятно пеперудките просто да не умеят да летят добре? — усъмни се Карло.

— Не, не вярвам. Поведението им трябва да има някакъв смисъл, макар да изглежда, че се щурат като пияни из въздуха.

Сега се намеси господин Малдини, който слушаше намръщен разговора на момчетата.

— Странни неща се въртят из главата ти, Леонардо — измърмори той и вдигна рамене. — Мисля, че няма никакво значение защо тези гадини танцуват из въздуха! Главното е да не ме приближават и да не ми досаждат.

— Има толкова много интересни неща в природата — отвърна Леонардо. — И могат да се научат толкова много неща от нея! Някой ден и хората ще се издигнат в небесата и ще летят...

— Забравяш, че хората нямат криле! — отсече господин Малдини. — Бог не ни е дал криле и няма какво да говорим повече!

— Да, възможно е! Но имаме достатъчно разум, за да си изработим сами криле. Дори не е необходимо да ги изобретяваме, природата ни е дала достатъчно примери!

Господин Малдини вдигна вежди.

— О, не! Това ми звучи като някакво доста фантастично изобретение, толкова фантастично, че не мога да си представя как някой ден би могло да се осъществи.

— Има толкова много различни видове криле в природата! — възрази Леонардо. — Трябва само да се разбере как функционират и да се прецени какво от тях може да се използва при човека! И това е всичко!

— Ами след като е толкова просто, както излиза от твоите думи, тогава не разбирам как така досега никой не е успял да полети, Леонардо!

Леонардо вдигна рамене.

— Все някой трябва да бъде пръв. Аз щях да съм много по-напреднал в изследванията си, ако дядо ми даваше повече свобода. Но той ми забрани да скоча от таванския прозорец със самоделния си парашут...

— Парашут? — попита ужасен господин Малдини. — Но какво е това? Никога не съм чувал за такова нещо!

— Това е едно голямо парче платно с шнурове, за които Леонардо е окачил разни неща! — обясни Карло.

— Те не падат на земята, а се спускат бавно, защото платът се пълни с въздух! — допълни Леонардо. — Е, добре, една от каните се счупи. Но в това няма нищо чудно, тя и без това беше пукната...

— И въпреки това в никакъв случай не бих рискувал да си счупя краката при такива експерименти! — заяви господин Малдини. — Разбирам много добре дядо ти. — И той продължи, обърнат към Карло: — Като чувам какви ги вършите вие, двамата, в дома на стареца, започвам да се тревожа за теб!

— О, няма никаква причина за тревога! — отвърна Карло.

— Всички тези неща звучат доста опасно.

— Аз не участвам в опасни неща — увери го Карло. — Честна дума! Освен това нали чу, че дядото на Леонардо винаги е нащрек и предотвратява най-лошото!

Погледът, който хвърли Карло след тези думи към приятеля си, казваше само едно: „Как може да разказваш такива неща на баща ми!“.

— Ще поговоря с майка ти дали да ти разрешаваме това в бъдеще — поклати глава Чезаре Малдини.

— Но досега не се е случило нищо страшно! Трябва да признаеш това! — възрази Карло.

— Нищо, за което да съм чул — отвърна господин Малдини. — Но това може би се дължи на обстоятелството, че не съм много често у дома и не научавам за доста от вашите геройства.

Тримата легнаха да поспят няколко часа. Огънят прасчеше, над тях светеше луната.

Леонардо дълго наблюдава танца на пеперудките, който се виждаше съвсем ясно на лунната светлина. Някой ден, мислеше си той, и хората ще могат да летят като тях. И може би аз ще съм този, който ще успее да конструира летателен апарат, който ще прави поне онова, което е съвсем естествено за пеперудките.

Другите вече бяха заспали, а Леонардо още лежеше буден. Господин Малдини похъркваше, от време на време изпръхтяваха конете, а Леонардо продължаваше да си мисли за летателните машини, които щеше да построи. И както си фантазираше, без да усети, и той заспа.

В сънищата му всичко беше толкова просто. Той построяваше машините с няколко замаха. И всичко проработваше още от първия път така, както беше планирано, и най-вече не изникваха непредвидени проблеми, както стана с шиша за печено, който Леонардо направи за дядо си. Той беше конструиран така, че надигащият се от огъня топъл въздух въртеше колело с крила, подобно на вятърна мелница. С негова помощ печеното непрекъснато се въртеше над огъня и не загаряше. Но шишът за печено често блокираше и по месото оставаха овъглени части. От много време вече Леонардо се опитваше да го подобри, но досега не беше постигнал задоволителен резултат.

Обаче летателните машини в сънищата му бяха перфектни. Те работеха безупречно и целият свят се чудеше как така досега никой не се е сетил да ги построи!

В съня си Леонардо се издигна високо във въздуха с една от тези летателни машини, прекоси полето и не след дълго видя под себе си река Арно и Флоренция. Колко малко изглеждаше всичко отвисоко! Флоренция, за която казваха, че е един от най-значителните за времето си градове на света, приличаше на голямо село.

Леонардо вече беше потънал толкова дълбоко в съня, че не го възприемаше като сън, а като действителност, когато внезапно дочу някакъв много странен звук, подобен на дълбоко бучене. Трудно му беше да го оприличи на нещо. Звукът ставаше все по-силен и Леонардо проумя, че става дума за гласове. Хор от гласове, които припяваха нещо. Той ги чуваше откъслечно, но все едно те нямаха никакъв смисъл. Хорът ставаше все по-силен. Гласовете повтаряха някакъв напев и най-сетне Леонардо осъзна, че не бяха от съня.

Той се събуди стреснат и седна на земята. Лагерният огън едва тлееше и беше станало доста хладно. Карло и баща му спяха все така дълбоко, но един от конете беше неспокоен. Той пръхтеше непрекъснато, вдигнал глава с наострени уши.

Нищо чудно при този шум, помисли си Леонардо.

От тъмнината изникнаха неясни силуети. Отначало това бяха само тъмни сенки, но нямаше съмнение, че странните напеви идват тъкмо от тях.

Те вече бяха съвсем близо до лагера на тримата пътници. Сенките ту изчезваха в тъмнината между храстите и дърветата, ту отново се появяваха. Лунната светлина ги огряваше на моменти, но все едно те не можеха да бъдат разпознати.

Сърцето на Леонардо препускаше също тъй бързо, както и мислите му. Що за същества бяха това? Разбойници? Но той не беше чувал за разбойници, които припяват църковни песни и редят молитви...

СЕНКИ В НОЩТА

— Събуди се! — извика Леонардо и разтърси Карло за рамото. Карло се размърда.

— Какво става? — прозя се той. — Така здраво съм заспал.

— Отвори си ушите и веднага ще разбереш какво става! — прошепна Леонардо.

— Сънувам ли, или е Великден и ние сме в църквата — какви са тези песни?

Най-сетне и господин Малдини се пробуди. Той скочи стреснат на крака. Двата коня цвилеха и се дърпаха на въжетата си. Песнопенията на непознатите здравата ги бяха изплашили.

Междувременно странниците бяха стигнали до лагера. Това беше група от двадесетина души. Сянката, която ги водеше, пристъпи напред и лунната светлина я огря.

Леонардо веднага разпозна меча с отчупения връх, който мъжът носеше през рамо.

— Брат Бартоло! — възкликна Леонардо.

Това наистина беше той. Нямаше никакво съмнение. Но какво правеше монахът тук посред нощ, облечен в дрипи? Спътниците му носеха сиви дрехи на покаяници.

Брат Бартоло направи знак с ръка и хората му спряха да припяват.

— Моля ви, приятели, спрете за миг вашите молитви. Пред нас е един гостоприемен бивак!

Сенките замлъкнаха.

Леонардо разпозна сред тях двете момчета, които събираха подаяния за монаха във Флоренция.

— Ти знаеш името ми? — обърна се брат Бартоло към Леонардо. Изглеждаше малко изненадан.

— Да, чух ви да говорите върху една бъчва във Флоренция! — отвърна Леонардо.

Момчето хвърли изпитателен поглед към меча, който монахът свали от раменете си. Леонардо се интересува дали по дръжката или острието има някакви гравюри, които биха свидетелствали, че мечът наистина е от времето на свети Петър. Но в тъмното нямаше как да различи никакви подробности.

Сега думата взе Чезаре Малдини.

— Много се радвам, че в тази тъмна нощ срещнах неколцина смирени люде, а не банда отрепки — рече той. — На човек, който носи монашеско расо, в края на краищата може да се има доверие.

— Доверете се на Бога и ще бъдете на сигурната страна — отвърна брат Бартоло и се прекръсти.

Господин Малдини също се прекръсти.

— Вие, разбира се, сте напълно прав — призна той.

Брат Бартоло посочи хората, които го следваха.

— Това са моите верни сподвижници, които решиха да ме следват и да водят живот в служба на Всевишния. Те имат дълъг път зад себе си и вие със сигурност не бихте им отказали своето гостоприемство!

— О... — Господин Малдини започна да се досеща, че брат Бартоло очаква от него да нахрани цялата група. — Аз все пак не съм гостилничар!

— Всички хора трябва да споделят помежду си онова, което притежават — рече брат Бартоло. — Така е казал Бог Исус Христос, защото той е споделял с апостолите хляба и виното си.

— О, да, това несъмнено е така — призна господин Малдини.

Леонардо можеше да се досети защо се колебае бащата на Карло. Той просто нямаше желание да жертва собствените си запаси, за да нахрани тези хора. От друга страна, той, естествено, не искаше да бъде взет за безсърдечен човек. Накрая господин Малдини рече:

— Е, заповядайте, вие и вашите сподвижници, около нашия огън. Това, което бихме могли да споделим с вас, за съжаление не е много. По-голямата част от ядивната стока продадох на пазара във Флоренция. Онова, което закупих с парите, не е храна. А собствените ни провизии са почти изчерпани.

— Ние се задоволяваме и с малко — отвърна смирено монахът.

Той направи знак на последователите си и те насядаха около огъня. Бащата на Карло добави още дърва, за да го разпали отново.

Случайността реши Леонардо да се озове до брат Бартоло, който пък остави до себе си меча. Господин Малдини започна да разпределя малкото храна, която им беше останала. Монахът водеше почти двадесет сподвижници.

— Накъде сте тръгнали в тази тъмна нощ през полето? — попита господин Малдини.

— Бог ни води през мрака — отвърна брат Бартоло. — Не е необходимо да се страхуваме от нищо и да се безпокоим за нищо...

— Позволете ми да ви задам един въпрос — взе думата Леонардо, който вече беше докоснал предпазливо с пръсти ръждясалия меч до себе си. Той не бе установил при това нищо особено и съвсем никаква вълшебна сила. По пръстите му остана само малко ръжда.

— Моля! — отвърна брат Бартоло, дъвчейки парчето хляб, което му даде господин Малдини.

— Вие казвате, че това е мечът на свети Петър!

— Точно така. Той е бил с него, когато Исус бил заловен в Гетсиманската градина. Ти със сигурност знаеш тази история. Юда предал Исус, като го целунал и рекъл: „Този е!“ . Така римляните го разпознали. Но Петър не искал да позволи Исус да бъде отведен и посегнал към един меч...

— Към меча на някой от римските войници? — попита Леонардо.

— Естествено! Към меча на някой римлянин! — отвърна брат Бартоло. — Нима мислиш, че апостолите, които са следвали Исус, са ходели тежковъоръжени като войници?

— Питам се, дали този меч, който носите със себе си, действително е римски меч.

— Откъде би могъл да знаеш как са изглеждали мечовете на римляните? — намръщи се брат Бартоло.

— От стенописите!

— Стенописите са дело на дявола! — отсече брат Бартоло. — Те заблуждават сетивата и внушават грешни мисли!

— Но...

— Не гледай картините на хората, които наричат себе си художници и на които е позволено да окачват дяволските си творения дори в църквите! Твоята детска душа само ще бъде обърквана от тях!

— И все пак мечовете на римляните са били много по-къси от този тук! — упорстваше Леонардо, сочейки ръждясалото острие на земята до брат Бартоло.

Монахът престана да дъвче.

В този момент Леонардо почувства върху себе си погледите на всички около огъня. Никой не продумваше.

— Как е името ти, момче? — попита накрая брат Бартоло.

— Аз съм Леонардо да Винчи.

— Винчи? Това не е ли едно от селата в тази област?

— Точно така. Взех това име, защото вече стана обичайно човек да си има презиме.

Брат Бартоло се усмихна.

— Така, значи ти си взел това име...

— Той е синът на господин Пиеро д'Антонио, нотариуса на Козимо де Медичи — вметна господин Малдини.

Леонардо изтръпна. Дано бащата на Карло не започне да разказва за плановете му да стане ученик на един от онези толкова омразни на монаха художници. Но господин Малдини не го стори.

— Козимо де Медичи е безбожен и зъл човек! — рече брат Бартоло.

— Той е градоначалник на Флоренция! Как може да говорите такива неща за него! — възкликна възмутен Леонардо.

— Но това е самата истина! Той покровителства всички онези художници, които рисуват своите дяволски картини. Събира книги от времето, когато все още хората са вярвали в езически богове! Със своята банка „Медичи“ Козимо направи така, че парите да управляват града! Погледни богатите граждани на Флоренция! Каква бездънна суета! Как излагат на показ богатствата си, бижутата си! Как се възхищават на картини, върху които са изобразени хора, толкова истински, та човек би могъл да си помисли, че са от плът и кръв! И как се отдават на диви, необуздани игри като калчо! Това не е богоугодно, Бог не би искал възрастни мъже да тичат подир една кожена топка и да прахосват времето си с тази детска игра, вместо да отидат в църквата и да търсят утеха от Всевишния!

— А вие откъде сте сигурен, че Бог не иска точно това? — попита Леонардо.

— Защото по време на обучението си в манастира „Сан Матео“ четях Библията — заяви монахът.

— Какъв щастливец сте вие! — възкликна Леонардо. — Тогава сигурно знаете латински, защото, доколкото знам, досега няма превод на Библията...

Леонардо едва се сдържа да не разкаже, че тъкмо Козимо де Медичи е този, от когото знае всички тези неща. Двамата бяха разговаряли за това, когато веднъж Козимо му позволи да разгледа неговата библиотека.

— Естествено, че съм учил латински! — потвърди брат Бартоло.

— А аз, за съжаление, не съм — призна тъжно Леонардо. — Затова сигурно няма да мога да стана учен в някой университет, а само в един... — Леонардо се запъна. „... Художник в ателието на маестро Верокио“, щеше да каже той, но предпочете да замълчи.

— ... нотариус като баща си? — попита брат Бартоло.

— Ами... по-добре нещо друго.

— Искам да ти кажа на какъв човек служи баща ти! Козимо ни изхвърли от града! Искаше да ми забрани да разпространявам словото Божие и да твърдя, че денят на Страшния съд скоро ще дойде за грешния град Флоренция, и че затова са виновни единствено богатите! Преследваха ме до вратите на града, но както виждате, неколцина верни люде тръгнаха с мен!

— Аха, затова значи сте на път в този късен час! — поклати глава бащата на Карло.

Монахът вдигна меча и го задържа пред себе си. На лунната светлина ясно се виждаше мястото на счупването с формата на буквата „М“, единият връх на която беше по-висок от другия.

— В името на този свещен меч много измамници и грешници в града предадоха откраднатите пари, но знаете ли какво стана с тях? Градската стража си присвои всички тези грешни пари! Но ще видят те какво ще ги сполети...

Щом се развидели, Леонардо, Карло и баща му потеглиха отново на път. Брат Бартоло дълго увещава господин Малдини да му предаде парите си, за да спаси душата си.

— И какво става с всички тези пари, които събирате? — попита търговецът.

— Поемам върху себе товара да съхранявам тези опетнени с вина сребърници — сведе глава брат Бартоло. — С това отнемам голям товар от плещите на всички грешници!

— Но какво си мислите, че ще каже жена ми, ако се върна у дома без нито един флорин!

Господин Малдини поклати глава. Той очевидно никак не беше убеден в правотата на брат Бартоло. Монахът и спътниците му придружиха каруцата до следващия разклон на пътя. Там двете групи се разделиха.

— Кажете ми честно, вярвате ли, че този тип наистина е Божи пратеник? — попита Леонардо. — Някои неща в него ми изглеждат доста странни.

— Ами може и да има почтени просеци монаси, които събират помощи за бедните — рече господин Малдини. — Макар че всички ме смятат за скъперник, от време на време и аз правя дарения. Но при този брат Бартоло ми се стори доста странно това, че той иска да запази за себе си всички пари, които събира от хората...

— Колко жалко, че никой от нас не знае латински! — обади се Леонардо.

— Но защо? — почуди се господин Малдини.

— Ами защото тогава щяхме да можем да проверим дали наистина е чел Библията.

ОГНЬОВЕТЕ НА АДА

Изминаха няколко дни. Леонардо прекарваше по-голяма част от времето си у дома, в дядовата си къща, и скицираше планове за един перфектно организиран град.

След няколко неуспешни опита той стигна до убеждението, че ще е най-добре Флоренция да бъде срината до основи и сетне да се изгради отново. За да работят ролковите ленти за пешеходци, беше необходима мрежа от прави улици.

Той, естествено, разказа на дядо си за странния монах с чудотворния меч.

— Как е възможно рисуването на картини да е срещу волята Божия, когато църквите са пълни с тях? — попита Леонардо дядо си, докато се хранеха.

— Очевидно не всички свещеници мислят така — отвърна дядо му.

— А знаеш ли този манастир, в който е бил брат Бартоло? Казва се „Сан Матео“...

— Да, знам го — отвърна дядо му. — Доста е далеч от тук. Около половин ден езда.

— Можеш ли да ми опишеш къде се намира?

Старецът се зае да обяснява на Леонардо как се стига до манастира, но внезапно млъкна и се намръщи.

— Нали не си намислил да идеш там, за да провериш историята на брат Бартоло?

— А защо не? Ако всичко, което каза, е истина, монасите от „Сан Матео“ би трябвало да го потвърдят!

— Леонардо! Този човек не е чак толкова важен, че да си губиш цял един ден заради него! Винаги е имало и ще има хора, които вярват, че единствено те знаят каква е Божията воля. Какво значение има дали той наистина е монах?

— Ами ако е измамник? Ако просто иска да вземе за себе си парите на всички тези каещи се хора, които вярват, че ще ги освободи

от греховете им със свещения си меч?

Старецът въздъхна.

— Това, разбира се, е възможно — призна той. — Но по-добре не говори така, защото нямаш доказателства!

Един ден Леонардо правеше експерименти в задния двор със своето парно оръдие. Карло също беше там. Очевидно съмненията на господин Малдини относно необичайните идеи, които се въртяха из главата на Леонардо, бяха отшумели. Бащата на Карло и дядото на Леонардо си поговориха надълго и нашироко и старецът обеща да внимава добре за двете момчета. Но този ден той не беше у дома. Беше отишъл до едно близко стопанство за мляко.

Парното оръдие на Леонардо се състоеше от кана с тясно гърло. Това гърло беше запушено с коркова тапа, която Леонардо беше издялал според размерите му.

Той пълнеше каната с вода и я окачваше върху огъня. В задния двор на дядо му имаше малко огнище, оградено с камъни.

Водата започваше да ври и образуваше пара. Парата напираше през гърлото на каната и в един момент, когато напрежението беше достатъчно голямо, се чуваше „бум!“ и корковата тапа излиташе във въздуха. Леонардо беше насочил парното си оръдие така, че коркът да се удря в стената. След експериментите по бялата стена оставаха вдлъбнатини, но това, изглежда, не пречеше на малкия изследовател. Веднъж корковата тапа се заби с такава сила в стената, че отхвъркна и удари Карло по челото.

— Ох, ама това наистина боли! — простена момчето и потърка челото си. — Надявам се, че някой ден ще измислиш и подходящи защитни шлемове за твоето оръдие.

На челото на Карло се изду цицина, която бързо потъмня и стана тъмносиня.

В този момент при тях дойде Джана — дъщерята на селския гостилничар и връстница на Карло и Леонардо. Понякога, когато скучаеше, Джана ходеше на гости на Леонардо.

Джана беше сплела косите си на плитка. Тя огледа намръщено каната, от отвора на която шуртеше вряла вода, а сетне се взря в челото на Карло.

— Я, какви ги вършите тук вие двамата!

— Ами нищо особено! — вдигна рамене Леонардо.

— А защо тогава чух силен пукот, когато идвах насам?

Леонардо вдигна корковата тапа от земята. Трябваше му за следващия изстрел. Той още не беше решил проблема как да изстреля с парното си оръдие оловен куршум. Дори приблизителна идея нямаше още!

— Виждам, че отново си играете с огън, и мисля, че дядо ти никак няма да се зарадва, когато научи за това — рече Джана. — В момента той не си е у дома, нали?

Леонардо въздъхна.

— Виж сега, това е епохално откритие. Първото оръдие, което не се подпалва с барут, а с пара! Има, разбира се, няколко дребни технически проблема, но помисли само колко по-евтини биха били оръдията, които стрелят с пара! В края на краищата навсякъде има вода, докато барутът е скъп и трябва да бъде произвеждан специално! А ако не е правилно приготвен, изобщо не върши работа! — Леонардо посочи каната. — Тук това не може да се случи!

Джана подпря ръце на кръста си.

— Парно оръдие, така значи...

— Точно така!

— И ти сигурно си мислиш, че аз вярвам на всичко, което ми казваш, така ли?

— Ами както виждаш, аз съм първата жертва на това оръдие! — простена Карло. — Казвам ти, то наистина стреля!

— Но ти не си тук заради оръдието, нали? — Леонардо изгледа Джана с любопитство.

— Не. Нали каза, че трябва да се послушвам в странноприемницата за монаха с чудотворния меч.

— Е, и какво?

— Днес имаше един човек, който разказваше, че все повече хора се присъединявали към монаха. Той вървял от село на село и все някой ден щял да дойде и във Винчи. А последователите на монаха дори набили един селянин, който не искал да ги подслони и нахрани!

— Баща ми мисли, че този тип само измъква пари от хората — обади се Карло.

— Леонардо, монахът е казал и още нещо: Всички, които си имат работа с Козимо де Медичи, са обсебени от дявола! — Джана поклати глава. — Едно е сигурно, този монах не харесва градоначалника!

— Нищо чудно! Козимо го е прогонил от Флоренция — отвърна Леонардо.

Момичето вдигна рамене.

— Не искам да те плаша, но като си помисля, че баща ти напоследък непрекъснато работи за този Козимо...

— Да, така е — кимна замислено Леонардо.

— Тогава по-добре го предупреди! Говори се, че според този монах всички, които служат на Козимо, ще се пържат в ада.

Бащата на Леонардо беше на път вече няколко дни. Той трябваше да подготви договорите за няколко сделки на Козимо де Медичи.

Освен това господин Пиеро трябваше да напише няколко документа на селяни и земеделци от околността, които бяха неграмотни и затова му плащаха за услугата. Сред тях имаше едно завещание, в което се изреждаше в най-големи подробности кой от наследниците какво ще получи. Освен това една жалба на селянин, който смяташе, че срещу него е извършена несправедливост.

Господин Пиеро живееше в другия край на селото в малка къща, където се помещаваше и кантората му. Всеки можеше да го посети там и да му възложи подготвянето на някакъв документ. Но приемното му време в кантората ставаше все по-кратко, защото той все по-често работеше за Козимо де Медичи.

Когато Леонардо стигна до къщата на баща си, той тъкмо разседлаваше коня, който беше яздил цял ден.

— Как си, момчето ми? — попита господин Пиеро. — Не сме се виждали доста време.

Леонардо не живееше при баща си и майка си, а при дядо си, защото родителите му не бяха женени. Майка му, при която живя първите пет години от живота си, сега беше омъжена за един грънчар и земеделец от околността, от когото тя имаше още пет деца. В новото ѝ семейство нямаше място за Леонардо. Баща му също не можеше да се грижи за него и така момчето отиде да живее при дядо си.

Леонардо разказа с няколко думи на баща си какво бе чул от Джана. През това време господин Пиеро разкопчаваше намръщен юздата и седлото на коня.

— Да, привържениците на този монах, изглежда, стават все повече — призна той.

— Според брат Бартоло и неговите последователи всеки, който си има работа с Козимо, е човек на дявола! — натърти Леонардо.

— В Емполи подпалили къщата на един далечен роднина на семейство Медичи — кимна баща му. — При това той носел съвсем друго име!

Около седмица по-късно брат Бартоло и неговите сподвижници дойдоха във Винчи. Те вече бяха успели да отседнат за по няколко дни в почти всяко от околните села, живеейки изцяло от гостоприемството на селяните. Брат Бартоло проповядвал за ужасите на ада и наказанията, които щели да сполетят всеки, който е съгрешил.

През това време групата на сподвижниците му нараснала двойно. Ратаите, останали без работа, защото жътвата вече беше приключила, просто тръгвали с него, вместо да се скитат из околността. Следвали го също и вдовици, и сирачета, за които никой не се грижел, с надежда, че ще заслужат по-добър живот поне след смъртта си.

Още преди групата да дойде във Винчи, тя беше станала основна тема за разговори на хората в селото. Според господин Малдини не биваше в никакъв случай да се хранят тези хора или пък да им се дават пари.

— Това ще ги окуражи да останат по-дълго тук. Ако не ги спрем, ще ни опоскат като ято скакалци!

Касапинът Алесио, напротив, беше на мнение, че е по-добре да им се даде нещо, за да се избави човек от мъки в ада.

— Все пак този монах носи със себе си меча на свети Петър! — напомняше той.

— По-добре е да се подсигури човек — подкрепяше го бащата на Джана, съдържателят на селската странноприемница. — Когато се запържим на адските огньовете и ни сполетят наказанията, за които говори този човек, вече ще е твърде късно. И тогава ще се упрекваме, че не сме го послушали!

Половин ден по-късно се започна.

Брат Бартоло пристигна във Винчи начело на своите сподвижници като същински апостол на правата вяра. Видяха го още отдалеч. Няколко деца оповестиха пристигането му и още преди групата да бе влязла в селото, на селския площад се събра тълпа посрещачи. Всъщност беше се събрало почти цялото село.

Леонардо не беше сред посрещачите. Той предпочете да наблюдава зрелището от стаята си. Къщата на дядо му беше на самия селски площад и от горния етаж чудесно се виждаше всичко, без да се налага човек да се провира между хората, за да мине по-напред.

Когато съзря сред зяпачите Карло и Джана, Леонардо им махна да се качат при него.

Скоро трите деца се настаниха на прозореца.

— Да, оттук човек наистина вижда всичко — призна Джана.

Брат Бартоло с благоговейно страхопочитание държеше пред себе си свещения меч. Хората му го следваха в няколко колони.

Когато монахът стигна до селския площад, хората отстъпиха и му направиха път, а след това го наобиколиха. Настана дълбока тишина. Всички се бяха втренчили в него с очакване и боязън.

— Поздравявам ви в името на Всевишния, жители на Винчи — започна брат Бартоло. — Радвам се, че толкова много от вас са се събрали тук, за да ги предупредя за ужасите на ада, които ще сполетят всеки, който върви по грешния път! Само за призваните има надежда и спасение. Можете да покажете разкаянието си, като оставите в торбите на моите помощници парите, спечелени в грях!

Монахът вдигна високо в десницата си меча, който досега бе носил с двете си ръце.

— Това тук е знакът, че ме е изпратил Всевишният! Това е свещеният меч на свети Петър! Този меч е бил на мястото, където римляните са заловили Исус... — Леонардо вече беше чувал онова, което последва. Това беше същата проповед, която брат Бартоло държа и във Флоренция.

Този път обаче заплахите му срещу Козимо де Медичи и неговите слуги бяха много по-люти.

— Това семейство донесе греха във Флоренция и в цялата ни страна! Козимо доведе в града безбожните художници и ги подкрепя! И сега виждаме цапаниците им във всяка църква! Слугите на

семејство Медичи са навред... Хора, които пишат договори за тях, или войници, които изхвърлят от града смирен човек като мен, защото не искат да чуят онова, което им казвам! Но никой не може да избяга от възмездието на Страшния съд, когато ще се реши кой ще се пържи в ада и кой ще бъде приет в райските селения! Влизайте в правия път, докато има време, и докажете покаянието си, като се разделите с онова, което вече ви е станало по-ценно от всичко друго — парите!

Момчетата в дрехи на покаяници вече обикаляха между хората на площада.

Тук те, естествено, не можеха да напълнят торбите си с пари. Хората пускаха по няколко медни монети. Никой във Винчи не беше истински богат. Предполагаше се, че най-много пари имат селският гостилничар и господин Малдини. Макар че бащата на Карло беше предупреждавал хората да се въздържат да правят подаяния на монаха, той все пак хвърли няколко монети в торбичката на едно от момчетата. В края на краищата той не искаше да се излага и да тръгне слух, че е един от онези безбожни грешници, които брат Бартоло бе заплашил с мъки в ада.

Внезапно брат Бартоло съзря Леонардо. С меч на рамо той пристъпи към къщата на Леонардо. Хората се разстъпиха да му направят място и също погледнаха нагоре.

— Какво си се разположил там, горе на прозореца, като митничаря Захей на своето дърво? Слез долу, Леонардо, и стани един от нас! Дори баща ти да е слуга на самия дявол, ти все още имаш възможност да напуснеш пътя на злото!

— Благодаря, предпочитам да остана тук, горе — отвърна Леонардо. — Оттук мога да наблюдавам добре целия площад и да чувам съвсем точно думите ви.

— Помисли върху думите ми, Леонардо! Още не е твърде късно! — сетне брат Бартоло обърна поглед към Карло, на който му се дощя да потъне в земята от неудобство. — За теб важи същото, сине на търговеца с дребната душичка, който мисли само за печалбата си. Нима забравихте, че е казано да се грижим не за богатствата си на земята, а за онези на небето!

Брат Бартоло и хората му пренощуваха във Винчи. Селският гостилничар им отстъпи най-добрите си стаи и естествено, не поиска за това дори една-единствена медна монета. И понеже не за всички сподвижници на монаха имаше места в стаите, останалите спаха в обора.

На сутринта брат Бартоло и свитата му, естествено, бяха гладни. Гостилничарят се погрижи да ги нахрани. Към него се присъединиха неколцина селяни от околността, които донесоха плодове, хляб, сирене и мляко.

Леонардо искаше да прави още опити с парното оръдие, но точно в този момент очевидно не беше подходящо да привлече внимание към себе си! Кой знае, може пък брат Бартоло да е на мнение, че силният пукот води след себе си наказание в пъкъла, мислеше си Леонардо. Освен това дядо му вече си беше у дома. Докато брат Бартоло и сподвижниците му бяха в селото, той беше решил да не се отдалечава от къщата си.

— Кой знае дали на тези хора няма да им хрумне да опустошат селото... — рече той на Леонардо, снишил глас. — Всичко, което виждаш в дома ми, е спечелено с много труд! Никога никого не съм мамил, не съм си присвоявал нищо, което да не ми се е полагало!

— Въпреки това не вярвам, че брат Бартоло ще те съжали — поклати глава Леонардо.

Старецът въздъхна.

— Боя се, че имаш право. Но най-много съжалявам нашия гостилничар! Докато тази ненаситна банда благоволи да си тръгне от Винчи, той вече ще е разорен.

— Аз пък си мислех, че брат Бартоло и хората му днес отново тръгват на път, за да се порадват на гостоприемството на някое друго село — възкликна изненадан Леонардо.

Дядо му вдигна вежди.

— Наистина ли мислиш така? Можем да се обзаложим, че ще останат тук, докато в килерите на гостилничаря все още има храна! Повярвай ми, разбирам от тези неща!

Стана точно така, както предсказа дядото на Леонардо. Следобед Джана дойде на гости на Леонардо и му разказа, че брат Бартоло бил

решил да поостане във Винчи. Сега той се бил разположил в кръчмата и проповядвал на хората, които идвали там.

— Той обеща, че следващата година ще има добра реколта, ако селяните пуснат по няколко монети в торбите му! — разказа Джана. — И естествено, не пропусна да наругае всички, които слугували на Козимо де Медичи! Той не спомена по име баща ти, Леонардо, но ако бях на негово място, щях много да внимавам. — Джана се приведе напред и сниши глас: — Той непрекъснато говори за това, че нотариусите на градоначалника скоро ще се пържат на адски огънове. Защото на тях им се плащало само за това, да мамят хората! Тогава един от ратаите на земеделеца Северио каза на монаха да каже това лично на господин Пиеро! Достатъчно било да направи само няколко крачки, защото къщата и кантората на нотариуса били съвсем близо до странноприемницата.

— И колко време още баща ти смята да храни тези хора? — попита Леонардо.

Джана въздъхна загрижено.

— Килерите ни са пълни, а и както гледам, брат Бартоло не се е разбързал да си тръгва. Чух го да говори с един от верните си хора да останат поне една седмица!

— Една седмица! — възкликна Леонардо. — Обзалагам се, че с този ораторски талант дотогава брат Бартоло ще е убедил дори бащата на Карло да предаде всичките си пари и стоки, за да се избави от ада!

Вечерта господин Пиеро дойде на вечеря при баща си. Той отново беше пътувал целия ден из околността. Да стои в кантората си и да чака някой случаен клиент, който да му поръча изготвянето на документ, в момента беше чисто губене на време.

— Този брат Бартоло представя Козимо като главния дявол, а мен като негов първи чирак! — оплака се господин Пиеро, докато старецът слагаше храната на масата. — Той така насъсква хората срещу мен, че едва ли вече някой ще поиска от мен да му напиша дори само една дума! Сякаш съм някакъв богат измамник, който живее от това, да отнема парите на бедните хора! И никой вече не помни на колко бедняци съм помогнал да защитят правата си, като им пишех жалби

или прошения до съда, без да получа и петак, защото нямаха никакви пари!

— Успокой се! — рече баща му. — Всичко това ще премине. Все някой ден килерите на странноприемницата ще се опразнят и стомасите на тези хора ще закуркат от глад! Защото, както виждам, срещу глада не помага дори техният свещен меч!

— Да знаеш, че това няма да стане много скоро — вметна Леонардо и им разказа какво беше научил от Джана.

— А през това време този брат Бартоло ще е посял толкова омраза сред хората в околността, че сигурно няма да мога да се покажа на селския площад, без да ме сочат с пръст и всеки да казва: „Вижте го, той е слуга на онова чудовище, Козимо де Медичи, който ще е виновен за Божието наказание, което ще се стовари върху главите ни!“. — Господин Пиеро поклати глава и остави на масата парчето хляб. Беше му минало желанието да се храни. — Вече не смея да влизам в гостилницата!

— По-добре тази нощ остани да спиш тук — предложи баща му. — На пейката при огнището има място. Така ще бъде по-сигурно. Дано някой от тези фанатици не реши да изпробва дали мечът на Петър е достатъчно остър още.

— Мисля, че доста преувеличаваш — засмя се господин Пиеро.

— Не, не е така — възрази старецът. — Настроението на хората е като буре с барут, достатъчно е и най-малкото пламъче и то ще гръмне!

— Е, добре, ще те послушам — предаде се господин Пиеро.

— Прибери коня в конюшнията при Марчела.

Господин Пиеро се усмихна под мустак:

— Както кажеш.

Кобилата Марчела обитаваше конюшнията на баща му, но всъщност не беше негова. Господин Пиеро я получи като залог от един длъжник, който не можа да плати дълговете си. Оттогава Марчела живееше при дядото. Той обаче беше твърде стар, за да язди и от време на време я впрягаше в каруцата. Единствено Леонардо яздеше коня.

Тази нощ Леонардо спа неспокойно. Това може би се дължеше на ярката кръгла луна, която грееше през отворения прозорец право в леглото му и на няколко пъти стана причина момчето да се събуди,

примигвайки срещу нея. Накрая Леонардо дръпна завивката над главата си. Обикновено той нямаше нищо против да будува, особено по пълнолуние. Тогава се случваха интересни неща. Можеше да слуша крясъците на совите, които тръгваха на лов късно през нощта, или да наблюдава полета на прилепите. Начинът, по който летяха те, беше изключително интересен, защото техните криле се различаваха много от тези на птиците.

Тази нощ обаче Леонардо беше много изморен. Той нямаше никакво желание да наблюдава каквото и да било.

Внезапно дочу далечни викове. Нещо се беше случило. Леонардо отметна завивката, седна в леглото си и само след няколко мига беше напълно буден. Момчето скочи и изтича към прозореца.

Луната се беше скрила зад няколко тъмни облака и почти не се виждаше.

Затова пък нещо друго светеше не по-малко ярко в нощта. Мирис на изгоряло блъсна Леонардо в носа и в следващия миг той разбра, че това, което скриваше луната, не беше облак, а стълб от дим, който се виеше над селцето Винчи, тъмен и зловещ като ръката на огромно чудовище от царството на мрака.

— Огън! — изкрещя някой с прегракнал глас. — Пламъците на ада! Започна се!

НОЩТА НА УЖАСИТЕ

Леонардо се спусна бързо по стълбата към долния етаж. Дядо му и господин Пиеро бяха вече на крак. Виковете и крясъците отвън ставаха все по-силни.

— Трябва да е избухнал пожар! — тревожеше се старецът. — Някъде зад странноприемницата!

— Там, където е къщата на тате! — възкликна Леонардо. — Видях през прозореца! Точно там е!

— Ще видим — рече мрачно дядо му. — Ти по-добре остани у дома!

— Той и без това няма да те послуша — намеси се господин Пиеро. — Затова по-добре да дойде с нас. Така поне ще знаем къде е.

Старецът не изглеждаше много убеден. Но сега не беше моментът да спорят и той отстъпи.

— Добре, тръгвай с нас тогава — измърмори дядо му.

Тримата излязоха навън. Там срещнаха неколцина свои съседи, които също бяха забелязали, че се е случило нещо нередно.

— Вижте там! — извика един мъж, застанал на улицата, която водеше покрай селската странноприемница право към къщата на господин Пиеро. — Там нещо гори! Да занесем вода!

Господин Пиеро загуби търпение. Той се втурна по улицата и Леонардо го последва. Дядо му остана далеч назад. Колкото и да бързаше, не можеше да поддържа тяхното темпо.

— Не, това не може да е истина! — възкликна господин Пиеро.

Леонардо тъкмо го беше настигнал, съвсем останал без дъх. Лютият дим задраци гърлото му.

Леонардо видя как пламъците се издигат над една къща в края на улицата. Те бяха обхванали покрива, който вече не можеше да бъде спасен.

Баща и син вървяха бързо към края на улицата.

Около пожарището се мяркаха хора. Ту като тъмни силуети, ту съвсем ясно осветени от пламъците. Сред тях имаше хора от селото и

сподвижници на монаха.

Там беше и брат Бартоло със свещения меч. Той го държеше с две ръце над главата си и викаше:

— Това са пламъците на пъкъла, които ще погълнат всичко, що е от дявола! Огън се бори с огъня! Адът с ада!

Очите му бяха изцъклени и блестяха със странен див блясък, а лицето му беше изкривено от омраза. Дотогава Леонардо не беше го виждал такъв.

Не, помисли си момчето, напълно невъзможно е този човек да служи на Бог!

Неколцина мъже бяха донесли качета с вода. Но брат Бартоло ги прогони.

— Оставете да горят пламъците на свещения гняв, с който Бог наказва грешниците! Оставете ги да горят! Нима не са изгорили и Содом и Гомор?

— Ами, ние си помислихме... — обърка се един от мъжете.

Той млъкна и се огледа безпомощно. Никой не посмя да се противопостави на монаха.

— Защо искате да попречите да се изпълни волята Божия? — провикна се брат Бартоло. — Защо искате да спрете Божията справедливост? Оставете къщата да гори!

— Това не е Божия справедливост, а подпалвачество! — извика вбесен господин Пиеро.

Той не беше на себе си от гняв. Как би могъл да предположи, че омразата на монаха и неговите последователи към Козимо де Медичи и всички, които по някакъв начин бяха свързани с него, ще стигне дотам, че да подпалят къщата му?

Сродникът на Медичите от Емпполи можеше да му послужи за предупреждение, но господин Пиеро д'Антонио по никакъв начин не беше роднина на Медичите и не вярваше, че гневът на фанатиците ще се стовари по такъв брутален начин върху него.

Той се приближи до къщата си.

— Върни се! — извика баща му. — Нищо не можеш да направиш вече.

Само след няколко крачки господин Пиеро сам осъзна това. Пожарът бушуваше с пълна сила. Той вдигна ръце пред лицето си и

отстъпи назад. Пламъците забълваха от прозорците. Тогава господин Пиеро се обърна гневно към брат Бартоло.

— Не смееете да посегнете на Козимо де Медичи! Но не ви е страх да подпалите покрива над главата на някой като мен!

— Доколкото разбрах, ти изобщо не си бил у дома си, лакей на Медичите! — отвърна презрително брат Бартоло. Гласът му звучеше някак ехидно. Лицето му се изкриви в злобна усмивка. — И освен това аз съм монах, който живее от подаянията, които получава, а не подпалвач! Не бих подпалил къщата дори на най-злия дявол, защото винаги съм изпълнен с надежда, че той все пак ще се покае.

— Ха-ха! — отвърна господин Пиеро с още по-голямо презрение в гласа. — За мръсната работа си имаш специални хора, така ли, Бартоло! Не се и съмнявам, че не си цапаш ръцете с това... — Погледът на нотариуса се плъзна по мъжете, жените и децата, които гледаха пламъците, потрепервайки от ужас. — Някой от вас е сторил това, нали? — извика господин Пиеро.

— Не! — възрази брат Бартоло. — Всеки, който служи на злото, сам е виновен за това, че съдбата се стоварва върху него!

Пламъците вече се бяха издигнали толкова нависоко, че беше невъзможно да се загаси пожарът. Никой не би могъл да приближи към огъня с кача вода. Вместо да хвърлят ценната вода в огъня, започнаха да заливат с нея съседните сгради, за да не се разпространи пожарът.

— Основите ще оцелеят — рече мрачно дядото на Леонардо. — Те все пак са от камък.

— Но ще бъдат съвсем почернели! — обади се Леонардо.

Дядо му го прегърна през раменете и го притисна към себе си.

— Имаш ли идея за някоя машина, която ще може да реши проблема?

Господин Пиеро сви юмруци в безпомощен гняв. Но в този момент действително не можеше да направи нищо друго, освен да изчака, докато огънят погълне всичко, което можеше да гори.

— Ами всички онези важни документи, които бяха оставени на съхранение при теб? — попита изплашено Леонардо.

Преди време господин Пиеро имаше големи неприятности, защото в къщата му проникна крадец и открадна завещание, което той в качеството си на нотариус трябваше да пази на по-сигурно място. Леонардо си спомняше съвсем ясно всичко, което се случи тогава.

Господин Пиеро се засмя и поклати глава.

— Не, всичко важно е в чантата ми. За щастие тя беше с мен. А що се отнася до другите неща, вече съхранявам всички важни документи, които трябва да останат при мен дълго време, в двореца Медичи във Флоренция. Затова плащам такса, разбира се, но не искам да преживея още веднъж историята с онова завещание.

Леонардо си отдъхна.

— Най-важното е, че ти не беше вътре — рече той. — Чиста случайност беше, че остана да спиш при нас!

— Не беше случайност! — намеси се дядо му. — Просто добър съвет, който той послуша!

На следващата сутрин къщата на господин Пиеро беше само една овъглена развалина. Стените бяха черни като смола, от покрива бяха останали няколко овъглени греди.

Пожарът се беше пренесъл върху съседната конюшня, която беше изгоряла до основи, защото беше дървена. Беше пламнала и изгоряла като клада. За щастие, околните къщи бяха пощадени от огъня.

— След няколко години бедата нямаше да е толкова голяма — рече мрачно господин Пиеро. — В края на краищата аз и без това искам да се пренеса във Флоренция. Но още не е дошло времето. Едно жилище там все още е твърде скъпо за мен.

Седяха около масата в къщата на дядото. Леонардо пиеше мляко и похапваше топъл хляб.

— Но кой знае, може би след всичко, което се случи, ще се наложи да осъществя плана да се преселя във Флоренция по-рано, отколкото си мислех — добави бащата на Леонардо и го погледна. — Въпреки че Андреа дел Верокио настоява да те вземе за ученик едва след като навършиш четиринадесет или петнадесет години.

— Но къщата би могла да се построи наново — възрази Леонардо. — Освен това дядо едва ли ще има нещо против, ако дотогава останеш тук. — Момчето се усмихна: — Аз също няма да имам нищо против.

— Не става дума за къщата, момчето ми. Става дума за хората и омразата, която сее този монах, който нарича себе си брат Бартоло! Как

да живея тук, когато всички ме сочат с пръст, а някой си е наумил, че Божията воля е да остана без покрив над главата?

— Запасите на гостилничаря един ден ще свършат и тогава цялата тази банда ще си тръгне — предрече мрачно дядото. — Ще видиш колко бързо всичко тук отново ще си дойде на мястото.

— Не, не вярвам. Този брат Бартоло ще обикаля от село на село и ще разпръсква навсякъде омразата си като семе!

— И на всичкото отгоре ще забогатее от хорската глупост! — добави Леонардо.

— Но тъй като хората доброволно му дават парите си, не можем да го обвиним в нищо — отвърна господин Пиеро. — Докато продължава да размахва своя свещен меч, мнозина ще му вярват, че наистина е Божи пратеник.

— Ами ако този меч изобщо не е мечът на свети Петър?

— Тази ръждясала антика изглежда достатъчно стара, за да е била използвана при залавянето на Исус. Във всеки случай никой не може да докаже обратното и затова неговите последователи ще вярват на всяка негова дума и освен това ще му дават парите си — поклати глава господин Пиеро.

— Ще видим дали е така! — измърмори Леонардо.

Просто трябва да науча повечко за този брат Бартоло, мислеше си той през това време. И всъщност имаше само едно място, където беше възможно да събере необходимата информация.

В МАНАСТИРА „САН МАТЕО“

На следващия ден господин Пиеро замина отново за Флоренция, където го чакаха неотложни дела, така че изобщо не му остана време да се погрижи за онова, което беше останало от къщата. Баща му обеща да събере ратаи от околността, които искат да припечелят малко пари, и да подготви всичко необходимо за строежа.

— Но преди това ще изчакам, докато Божият пратеник и бандата му напуснат Винчи — заяви той. — Така, както стоят нещата в момента, никой не би посмял да дойде да помага, дори срещу пари!

Мнозина в селото бяха на мнение, че е добре господин Пиеро да не се мярка наоколо през следващите няколко дни. Може би това щеше да поукроти гнева, който изпитваше брат Бартоло срещу семейство Медичи и слугите им. Господин Пиеро искаше да вземе Леонардо със себе си във Флоренция, но най-изненадващо синът му не пожела да го придружи. Леонардо всъщност имаше съвсем други планове. Беше си наумил да научи повече за брат Бартоло. Интересуваше го най-вече дали мечът, който уж свети Петър беше държал, наистина е от римско време.

Ако се окажеше, че историята с меча не е истинска, хората щяха да се усъмнят и във всички други твърдения на брат Бартоло.

Леонардо реши да отиде в манастира „Сан Матео“, в който беше живял брат Бартоло. Той се надяваше някой там да му разкаже повече за монаха и за неговия меч.

Естествено, момчето не сподели плановете си с дядо си. Каза му само, че ще поязди Марчела. Дядо му все едно щеше да забележи, че този излет ще продължи малко повече от обичайното. Защо тогава да го тревожи предварително с намеренията си?

Леонардо приготви две ленени торби с провизии, върза ги една за друга и ги метна през гърба на Марчела. След това поведе коня към дома на семейство Малдини, защото изобщо нямаше намерение да измине дългия път до манастира „Сан Матео“ сам. Надяваше се да убеди Карло да дойде с него.

— Не знам дали това е добра идея — усъмни се Карло, докато си говореха пред дома на Малдини. Те почти шепнеха, защото, естествено, никой не биваше да дочуе какво си е наумил Леонардо.

— Карло, трябва да предприемем нещо!

— Да, вероятно си прав... и все пак...

— Нали се сещаш, че след като изядат запасите на селския гостилничар, брат Бартоло и хората му ще се сетят за стоката на баща ти?

— Ами да, всъщност да!

— Макар че най-вероятно баща ти няма да ти разреши да дойдеш с мен, ако му признаем честно накъде сме тръгнали, накрая той все пак ще ти бъде много благодарен, Карло!

— Ако Бартоло наистина е измамник, ти, разбира се, си прав.

— Ами тогава какво чакаме!

Карло се поколеба още само миг.

— Добре. Ще кажа само, че ще се поразходим из околността...

— Тук Карло посочи двете торби с провизии, които Леонардо беше приготвил за краткия им излет. — Надявам се само никой да не им обърне внимание и да се запита защо си взел толкова много храна!

Леонардо махна пренебрежително с ръка:

— Главното е да не ни мине път някой от бандата на брат Бартоло и да ни откъдне всичко!

И така, двете момчета поеха към манастира „Сан Матео“. Леонардо беше слушал много внимателно дядо си, докато той му обясняваше как се стига до манастира. Цяла една вечер след това той рисува по памет карта, която сега беше взел със себе си.

— Е, добре, главното е, че знаеш къде отиваме — рече Карло, щом научи за картата.

Той беше седнал на гърба на Марчела зад Леонардо. Както обикновено, двамата яздеха без седло, само с юзда и сбруя.

В едно от съседните села чуха хората да говорят колко се радват, че брат Бартоло и хората му най-сетне са се махнали оттук и са се пренесли във Винчи.

— Очевидно Бартоло и тук не е изменил на навиците си — подсмяхна се Карло. — И след като са изядли всички запаси на

местните и са им прибрали парите, скътани за черни дни, просто е продължил със свитата си нататък... Знаеш ли какво започвам да си мисля?

— Нямам идея, така че казвай направо, Карло!

— Може би са запалили къщата на баща ти, за да изплашат здравата хората във Винчи.

— Искаш да кажеш, за да си развържат кесиите дори такива стиснати хора като твоя баща? — подсмихна се Леонардо.

— Ами да, точно така!

— Всъщност този брат Бартоло трябва да е натрупал доста пари вече — замисли се Леонардо. — Дори ако градската стража му е взела всичко, което неговите хора са събрали във Флоренция.

— Ами зависи... — отвърна Карло. — Броят на последователите му също расте. И ако наистина дели всичко с тях...

— Вярваш ли в това, Карло?

— Откъде да знам. От друга страна, човек, който е готов да пали къщи, едва ли би се замислил, ако му се отвори възможност да изчезне с всички пари.

Двамата продължиха да яздат по пътя. Отначало картата, която беше нарисувал Леонардо, изглеждаше съвсем точна. После обаче между нея и действителността се появиха големи различия. Там, където трябваше да има гора, имаше полета, а хълмовете от скицата на Леонардо се оказаха на съвсем друго място. Освен това момчетата се озоваха на тесен и хлъзгав селски път, а не на широк път, строен още по времето на римляните, както твърдеше дядото.

— Според мен ние с теб сме сбъркали пътя — заяви по някое време Карло. — Какво ще кажеш да попитаме някого? Наоколо трябва да има чифлици и села.

Но Леонардо предпочиташе да се придържат към онова, което беше му разказал дядо му. Може би грешката беше в картата. Може би той просто беше сбъркал посоките.

Леонардо се опитваше да си припомни колкото се може по-добре разказа на дядо си.

Когато най-сетне съзряха чифлик край пътя, Карло се наложи.

— Ще попитаме! Може би там някой знае дали все още сме на прав път, Леонардо.

Леонардо отстъпи. Яздеха вече половин ден и отдавна трябваше да са пристигнали. Селянинът не знаеше къде в околностите има манастир, но един от ратаите му знаеше накъде да упъти момчетата.

— Монасите в този манастир водят много уединен живот. И понеже си произвеждат сами почти всичко и не купуват от нашата стока, ние почти не ги виждаме!

Стана ясно, че Леонардо и Карло са объркали посоката на последния кръстопът. Трябваше да се върнат обратно чак дотам.

— После пътят минава през една много тъмна гора. Ние тук я наричаме Гората на мъртвите... Но не се бойте! Храсталаците са много гъсти наистина, но пътят през гората не продължава дълго — успокои ги ратаят. — Някои страхливци разправят, че там имало призраци...

— Но откъде идва това страшно име? — попита загрижено Карло.

— А, това са само приказки! — махна с ръка ратаят. — Преди много време там се е случило нещо. Но това наистина е било много отдавна. Преди сто и повече години...

— Там на времето се е водило кърваво сражение — намеси се селянинът. — И някои хора вярват, че душите на мъртвите, които не са намерили покой и досега, нощем се надигат от земята.

— Ако наистина ви е страх, ще трябва да направите доста голяма обиколка — обясни им ратаят, подсмиввайки се.

— Ами! Не се страхуваме! — заяви наперено Леонардо.

— Точно така! — потвърди Карло, но не прозвуча много убедително.

— Не мислиш ли, че ще е най-добре просто да се върнем във Винчи и да отложим пътуването до „Сан Матео“ за друг ден? — попита Карло, след като се отдалечиха от чифлика и ратаят вече не можеше да ги чуе.

— Твърде далече стигнахме, за да се връщаме. По-добре да свършим работата още днес — настоя Леонардо.

— Да, но ако тръгнем обратно, ще успеем да се приберем, преди да се е стъмнило!

Леонардо въздъхна.

— И тогава ще трябва да обясним къде сме били! Мислиш ли, че след това ще имаме друга възможност да отидем до „Сан Матео“? Във всеки случай едва ли ще е скоро.

— Това, разбира се, също е вярно — призна мрачно Карло.

— Нали и ти искаш да разбереш каква е истината за този монах и свещения му меч, Карло!

— Е, да...

— И разни стари истории за сражение отпреди сто години и за призраци на мъртъвци няма да те спрат да откриеш истината! Такива истории се разказват на малките деца, за да не ходят сами в гората, но в тях няма и грам истина! А ако все пак срещнем някой призрак, Марчела ще покаже колко бързо може да препуска!

Карло махна с ръка.

— Доколкото си спомням, не много бързо, Леонардо. Нали вече имахме възможност да проверим това...

Двете момчета последваха напътствията на ратая и стигнаха мястото, където пътят минаваше през Гората на мъртвите.

— Погледни само! Дори само думата гора е силно преувеличена — посочи Леонардо с ръка пред себе си. — Горичка е по-точното определение.

— И все пак тук се е случило нещо ужасно — напомни му Карло. — Хайде, пришпорвай Марчела, за да минем по-бързо оттук.

— Добре! — отвърна неохотно Леонардо.

Гъсталакът между дърветата изглеждаше непроходим. На места пътят почти се губеше сред храстите. На един прастар ствол беше подпряно отдавна прогнило колело от каруца. Между спиците му бяха избуяли филизи.

— Това сигурно е от битката! — възкликна Карло. — Може би колело от оръдие.

— Не знам дали преди сто години са използвали оръдия — усъмни се Леонардо. — Може би това е едно съвсем обикновено колело от каруца, което се е счуило и някой просто го е оставил тук!

— Опитваш се да ме успокоиш!

— О, Карло, не бъди такова дете!

Силен крясък накара и двамата да подскочат. В следващия миг от клоните над главите им излетя една сврака и размаха шумно криле между клоните на дърветата.

— Признай си, Леонардо! Ти се изплаши не по-малко от мен! — обади се Карло, след като се съвзе от уплахата си.

Двете момчета стигнаха манастира „Сан Матео“ по мръкнало. Манастирът стърчеше самотно на един хълм. Наблизо течеше рекичка, виждаше се и мелницата, където монасите си мелеха брашното.

Самият манастир се състоеше от няколко сгради, обградени от висока каменна стена. Напълно възможно беше да е издигнат върху основите на древна римска крепост, подобно на много села и чифлици в околността. Така беше и с Винчи, макар че от старата крепостна стена не беше останало почти нищо, защото селяните я използваха за каменоломна.

Карло и Леонардо преминаха през портите и се озоваха във вътрешния двор на манастира, сподирени от изненаданите погледи на монасите. Те очевидно наистина живееха много усамотено и не посрещаха често гости. Толкова по-добре, помисли си Леонардо. Тогава би трябвало съвсем ясно да помнят брат Бартоло.

— Ей, вие двамата, какво правите тук? — заговори ги монах с дълбок, топъл и приветлив глас.

Беше почти напълно плешив, така че тонзурата, която имаха другите монаси, вече почти не личеше на главата му.

Затова пък лицето му беше гъсто обрасло. Сиво-бяла брада се спускаше до гърдите му.

— Аз съм Леонардо да Винчи, а това е приятелят ми Карло Малдини — представи се Леонардо и посочи приятеля си.

Той скочи от гърба на Марчела. Карло предпочете да остане върху кобилата.

— Аз съм абат Симеоне и ръководя този манастир. При нас почти никога не идват външни хора. Толкова по-изненадан съм, че две деца са могли да намерят пътя дотук — рече белобрадият монах.

Расото му приличаше на расото на брат Бартоло и също като него абатът го носеше препасано с шнур. Краката му бяха обути в обикновени сандали от кожа, а на гърдите му висеше дървен кръст.

— Никак не беше лесно да намерим пътя до тук — призна Леонардо. — Дори се загубихме и се наложи да разпитахме хората от околността, но в края на краищата ви намерихме.

— Щом вие двамата идвате чак от Винчи, тази нощ едва ли ще успеете да се върнете обратно — замисли се абат Симеоне. — Твърде късно е вече да тръгвате на път. Но вие сте добре дошли да пренощувате в манастира. Ще се погрижим за коня, ще получите и нещо за хапване. Тук живеем много просто, но е по-добре, отколкото да пренощувате на открито!

— О, да, така е! — възкликна Карло. — Но ще си имаме неприятности у дома, Леонардо. Моите родители със сигурност много ще се разтревожат.

— Май е трябвало да помислите за това, преди да тръгнете на толкова дълъг път — поклати глава абат Симеоне. — Но станалото — станало. Няма смисъл да се каем, вместо това трябва да използвате положението си по най-добрия начин. Рано сутринта, на развиделяване, можете да тръгнете обратно. След това ще имате цял ден и ако не объркате пътя, ще пристигнете по светло.

— Вие знаете къде е Винчи? — попита Леонардо.

— О, да! Преди много години, като млад свещеник, замествах тамошния отец на богослуженията. Аз не съм само монах, аз съм ръкоположен и за свещеник. Хубаво местенце е Винчи, макар че нямам представа как изглежда днес. Не съм бил там повече от трийсет или трийсет и пет години. А сега заповядайте вътре и бъдете наши гости.

Абат Симеоне вече се беше обърнал, за да тръгне пред двете момчета.

— Имаме гости, брат Марко! — извика той на един от помладите монаси, който тъкмо прекопаваше зеленчуковата градина, но отдавна хвърляше любопитни погледи към гостите.

Внезапно Леонардо стана много сериозен.

— Почакайте, абат Симеоне! — обади се той.

Белобрадият абат спря и се обърна към момчето.

— Не може ли да почака, докато седнем на масата? Аз съм прегладнял също като теб.

— Не, всяко нещо с времето си — настоя Леонардо. — Трябва непременно да ви кажа защо двамата с приятеля ми сме тук. Става дума за един от вашите братя.

— Така ли? — Абатът се намръщи, бръчките на челото му се вдълбаха още по-силно.

— Става дума за брат Бартоло. Той обикаля околността с един ръждясал меч със счупен връх.

— Който меч вдига, от меч умира — рече абат Симеоне. — Никой член на нашата общност не би вдигнал оръжие! При никакви обстоятелства!

— Да, но брат Бартоло твърди, че това е мечът, който свети Петър отнел от един римски войник, когато римляните заловили Исус в Гетсиманската градина.

— Никога досега не съм чувал за такава реликва — отвърна абат Симеоне. — Естествено, знам историята за залавянето на Исус в Гетсиманската градина, когато Петър посегнал към меча. Но че този меч е запазен и до днес, това е новина за мен!

— Познавате ли този брат Бартоло? Наистина ли е учил в този манастир и е бил ръкоположен тук? Моля ви, непременно трябва да знам всичко за този човек.

— И защо, ако ми е позволено да попитам? Само заради този меч с очевидно съмнителен произход? — Абат Симеоне махна пренебрежително с ръка. — Хората лесно се оставят да бъдат подвеждани, особено докато са млади като теб! На твоето място не бих обръщал твърде много внимание на този човек, който нарича себе си брат Бартоло.

— Невъзможно е човек да не му обърне внимание, абат Симеоне. Той снове из околността и внушава на хората, че ще изтърпят ужасяващи мъки в ада, ако не се покаят.

— Е, всеки човек би трябвало да търси опрощение — намръщи се абатът.

— А дали трябва да заплаща за това с пари? — попита Леонардо. Абат Симеоне замълча.

— По-добре първо влез, Леонардо. Нали така беше името ти? — рече накрая той.

— Да, но...

— ... но ти първо искаш отговори на своите въпроси.

Леонардо кимна.

— Нали затова изминахме толкова път до тук.

— И въпреки това — ела първо вътре. И може би ще намериш отговор на някои от въпросите си. Един от нашите събрата ще се погрижи за коня ви.

Леонардо трябваше да отстъпи. Очевидно нямаше смисъл да настоява повече. Малко по-късно двете момчета седяха на дългата маса, редом с всички монаси. Храната беше проста — хляб, сирене и вода. Но беше много вкусна.

— И така, ти ме попита за някой си брат Бартоло — върна се абат Симеоне към въпросите на Леонардо. — Ние тук действително имахме един човек, който се казваше Бартоло. Той остана известно време при нас, а после си тръгна. Той обаче не беше монах. Никога не е бил замонашван и не е приемал да бъде смирен и беден.

— Той вече в никакъв случай не е беден! — намеси се Карло.

— Разкажете ми всичко, което знаете за този Бартоло, абат Симеоне — настоя Леонардо. — Това може да е същият човек, за когото ви говорих!

— Не ми се иска да е така! — махна с ръка абат Симеоне. — Но добре, ще ти разкажа. Един ден при нас се появи един много беден и дрипав човек. Дрехите висяха на парцали от него и затова ние му дадохме расо.

— Той учи ли латински при вас? — попита Леонардо.

— О, не, Леонардо! Той дори не може да чете. Но вършеше наравно с нас всекидневната работа. Не искаше да говори за миналото си. Но обичаше да слуша, когато четях Библията и превеждах на другите монаси. Идва време, когато най-сетне някой ще преведе Библията от латински на езика на народа. Някои от притчите вече са преведени на италиански, но не и цялото Свето писание. Кой знае, може би Всевишният ще ми даде достатъчно години, за да успея да завърша това дело.

— Кога напусна вашия манастир този Бартоло? — осведоми се Леонардо.

— Ах, да, това беше наистина странна история — призна абат Симеоне. — Той изчезна една нощ, без да предупреди никого. Не бива да се спират пътниците и ние със сигурност не правим това с никого.

— Но ако бяхме заподозрели, че ще вземе със себе си запасите ни и на всичкото отгоре ще открадне малкото пари, които нашето братство притежава, непременно щяхме да му поискаме сметка! —

намеси се един от другите монаси. Беше по-млад, с кафява коса, която се виеше на къдрици, и синьо-зелени очи.

— Това е брат Алваро — обясни абат Симеоне. — Той идва от далечна Испания, но това никак не му личи, като го слуша човек как говори нашия език.

— И вие не знаете нищо повече за Бартоло? — попита разочаровано Леонардо.

— Ами знаеш ли, ние почти не излизаме от манастира — отвърна абат Симеоне. — Но по-късно чухме от селяните от околността различни слухове за този човек. Едни разказваха, че бил откраднал няколко кокошки, други, че някога бил джебчия от Сиена, който едва се измъкнал от наказание там. Какво от всичко това е истина и кое не, аз, естествено, не мога да ти кажа.

— Да-а-а, това не е много.

— Съжалявам, че напразно сте били толкова път, момчето ми. Но това не бива да ви попречи да се насладите на вкусната храна! — По лицето на абат Симеоне се разля добродушна усмивка и той добави: — Бог да ви пази и напътства!

— О, да, ще имаме нужда от закрила утре, когато тръгнем обратно! — прошепна Карло, който много съжаляваше, че беше придружил Леонардо в това пътуване. Но това всъщност не се случваше за пръв път. Леонардо всеки път успяваше да го убеди някак и да го въвлече в някоя от своите щуротии.

Леонардо отхапа от хляба и задъвка замислено. Той дъвчеше все по-бавно, потънал в мислите си. Сетне внезапно обърна глава към абат Симеоне.

— Имам още един въпрос, на който непременно трябва да ми отговорите, абат Симеоне!

Абатът се усмихна меко.

— С удоволствие, стига да мога!

— Когато човек пътува насам от Винчи и избере краткия път, той преминава през една горичка, в която дърветата растат много нагъсто и навсякъде е обрасло с храсталаци. Хората наричат това място Гората на мъртвите...

Абат Симеоне кимна.

— Знам за какво говориш. Мястото се нарича така, защото там преди повече от сто години рицарската войска на императора се е

сражавала с войските на папата. Това била страховита битка, в която и от двете страни паднали много мъртви.

— И оттогава хората избягват това място, защото им изглежда страшно.

— Точно така. Но който вярва във Всевишния, не бива да се поддава на това суеверие.

— Възможно ли е Бартоло да е поел по този път, след като е напуснал манастира ви?

— Но да. Защо не?

— А възможно ли е там той да е намерил онзи ръждясал меч, за който твърди, че е свещеният меч на свети Петър, макар че този меч изглежда съвсем различен от всички изображения на римски мечове, които някога съм виждал?

Няколко мига абат Симеоне гледа изненадано Леонардо. Накрая вдигна вежди и рече:

— Тогава той е един лош измамник, който въвежда хората в заблуждение...

— ... за да им измъкне парите, без да се налага да си прави труда да им тършува из джобовете! — завърши нетърпеливо Леонардо изречението на абата. — Нещо повече, те дори му ги дават доброволно! Никой измамник не би могъл да се похвали с по-добър подход!

ТАЙНАТА НА ГОРАТА

Леонардо и Карло прекараха нощта в една монашеска килия. В помещението имаше само едно обикновено легло, грубо скована маса, стол и нищо друго. Капакът на малкия прозорец стоеше отворен и в килията влизаше лунна светлина.

Това беше килията на един монах, който бе починал преди време. Той още нямаше заместник в общността на абат Симеоне.

Леонардо и Карло едва се сместиха на леглото.

Леонардо спа зле, но не защото му беше тясно, а понеже не можеше да спре да мисли за думите на абата. Представяше си как брат Бартоло е напуснал манастира в някоя безлунна нощ и е стигнал до гората.

Сигурно много пъти е слушал истории за сражението. Нищо чудно да е потърсил останки от битката. Намерил е меч там някъде. Отпърво си е помислил, че може да даде метала за претопяване и така да припечели нещо, преди да му дойде блестящата идея да превърне това ръждясало старо оръжие в свещения меч на свети Петър — свещена реликва, предмет, толкова свят, че да внушава респект на всички.

Ние също ще се огледаме из тази гора, докато пътуваме утре към Винчи, реши Леонардо.

На следващата сутрин момчетата се сбогуваха сърдечно с монасите и потеглиха обратно за Винчи.

— Изобщо не ми се мисли какво ни очаква, когато се появим у дома! — тревожеше се Карло.

На Леонардо изобщо не му се слушаха оплакванията на Карло.

— Стига си хленчил, Карло! Станалото — станало! Естествено, че всички са се притеснили за нас, но предлагам да изчакаш, за да видим с очите си колко ужасно ще е положението ни, вместо да си представяме какво ни очаква. Така ще ни бъде двойно по-тежко!

— Във всеки случай не ми се вярва, че скоро ще ни пуснат да излезем извън селото с Марчела! — не спираше Карло.

Леонардо също имаше подобни подозрения и тъкмо затова мислеше, че е много важно да разкрият докрай тайната на мнимия монах, преди да се върнат у дома.

Двамата не говореха много, потънали в мислите си. Марчела напредваше в бавен тръс по пътя. Нямаше смисъл да я пришпорват. Дългото пътуване с двете момчета на гърба и с всички обиколки от предишния ден я бяха изтозили и тя не можеше да ходи много бързо.

Марчела не беше си починала достатъчно, макар че монасите от „Сан Матео“ се погрижиха добре за нея.

Най-сетне момчетата стигнаха горичката, която хората наричаха със страховитото име Гората на мъртвите.

Леонардо дръпна юздите на Марчела и скочи на земята.

— Трябва да се огледаме тук, Карло!

— Ти нали не говориш сериозно, Леонардо!

— Карло, Бартоло е намерил своя меч именно тук...

— Да, това е напълно възможно, но какво от това? Ако сега се върнем във Винчи и разкажем, че този човек е бивш джебчия, а мечът му е само ръждясала останка от сражение между рицари отпреди стотина години, все едно — никой няма да ни повярва!

— Но те трябва да ни повярват! — настояваше Леонардо. — И затова трябва да се огледаме за доказателства.

Карло също скочи от гърба на Марчела и я върза за един храст. Знаеше, че няма смисъл да се опитва да отклонява Леонардо от плана му.

— И какви доказателства ще търсим? — попита примирено той. — Ти вероятно имаш някаква идея.

— Ще разбере това, едва когато ги открия — отвърна Леонардо.

Момчето тръгна през храсталака. Пред него имаше стена от преплетени бодливи клони. Първата му цел беше прастарото, полуизгнило колело от каруца, облегло на едно дърво.

Карло го следваше неохотно. Един клон го удари в лицето.

— Ама че гадост! — ядоса се той.

Тогава внезапно почвата под краката му поддаде и той пропадна с крясъци в някаква дупка, оплетен в храстите, които се огънаха с пукот под тежестта на тялото му.

— Ама това си е същински капан! — извика Карло. — Отгоре са струпани клони и храсти и човек не вижда ямата. И аз, глупакът, стъпих право в нея!

Той се опита да се изправи, но съвсем се оплете в трънака.

— А ти какво стоиш и гледаш, Леонардо, няма ли да ми помогнеш!

— Тук някой е копал! — констатира Леонардо.

— Ама, разбира се, че е копал. Ти да не би да смяташ да чакаш, докато той се върне да прибере улова си?

— Ти, както винаги, преувеличаваш! — махна с ръка Леонардо. — Ямата е съвсем плитка и изобщо не е подходяща за лов. Дори дребни животни биха се измъкнали с лекота от нея.

Леонардо помогна на Карло да се измъкне от трънливите клони, които се бяха налепили по него. Карло непрекъснато надаваше викове, защото бяха доста бодливи.

— Внимавай да не ми скъсаш дрехите! Доста скъпи са, да знаеш! И без това ще си имам достатъчно ядове у дома!

Накрая Карло беше почистен от бодлите и изваден от ямата. Леонардо се огледа. Тук почвата беше много по-мека, отколкото на други места в гората.

— Огледай се добре, Карло! Може би ще открием нещо, което да ни помогне в нашето разследване!

— Ще ми кажеш ли ти, умнико, какво общо има тази яма с нашия брат Бартоло?

— Много просто — мисля, че той е копал тук. Хората са суеверни. Те избягват тази местност и затова той се е надявал да открие ценни предмети в земята. Метал от мечове, бойни брадви и копия например! Би могъл да ги продаде на някой ковач за претопяване.

— Аха, а след това е натрупал храсти и клони отгоре, за да не прави впечатление — съгласи се Карло.

— Точно така! Може би дори е искал да се върне още веднъж, за да вземе още неща... Шлемовете на загиналите рицари или дори някой по-скъп предмет.

— Гледай сега, в момента брат Бартоло има много по-лесен начин да печели пари, вместо да рови в калта на това зловещо място.

В този момент Карло се интересуваше само от драскотините, които му бяха останали от падането. Той опипваше раните си с изкривено от болка лице.

Търсенето на Леонардо според него се проточи твърде дълго.

— Надявам се да не си забравил, че би трябвало да се приберем у дома най-късно до вечерта — напомни той на приятеля си.

Леонардо отчупи един клон и разрови с него земята. Така поне не се налагаше да рови с ръце. Почвата наистина беше много мека, като преорана.

Внезапно той се натъкна на нещо твърдо. Порови още малко и откри ръждясал шлем с огромна вдлъбнатина в него.

— Тези хора са се били безмилостно — промълви момчето.

— Не искам да те прекъсвам, но сраженията, които са водили войските на папата и императора, никак не ме интересуват!

— В земята сигурно са погребани страшно много останки! — размишляваше Леонардо на глас. — Оръжия, скъпоценности и брони. Може би, ако се изрови всичко това, може да се разбере какво точно се е случило тук...

— Леонардо, в момента не ме интересува нищо, което не е свързано с брат Бартоло — измърмори Карло.

Леонардо продължи да рови в меката почва. Не след дълго той се натъкна на нещо, което отпърво взе за връх на копие.

Той се наведе и го вдигна от земята.

— Какво е това? — любопитства Карло.

— Ръждясало парче метал — отговори замислено Леонардо. — Отначало си помислих... — Той млъкна и се почеса с едната ръка по брадичката, докато с другата ръка вдигна парчето метал пред очите си.

То беше разядено от ръждата и при все това формата му изглеждаше някак позната.

— Погледни това, Карло! Прилича на счупено!

— Ако имаш предвид...

— Прилича на острие на меч! А сега обърни внимание на мястото на счупването, Карло! Погледни внимателно!

Карло въздъхна и се намръщи. И тогава внезапно забеляза онова, което беше привлякло вниманието на приятеля му.

— Ама ти да не искаш да кажеш...

— Карло, това може да е счупеното острие на меча, с който се перчи брат Бартоло. С това парченце бихме могли да докажем, че той е измамник и е намерил меча тук, в Гората на мъртвите!

Карло опипа ръждясалото място на счупването.

— Сигурен ли си наистина?

— Виж тук! Погледни формата. Внимателно огледах меча на Бартоло и запомних всички подробности. Мястото на счупването има формата на буквата „М“ с един висок и един по-нисък връх. То достатъчно съответства на формата на това късче метал.

Леонардо прибра острието на меча в едната от торбите с провизии, които носеха със себе си.

След това двете момчета продължиха по пътя за Винчи.

Леонардо непрекъснато се опитваше да накара Марчела да ускори ход, но всичките му опити оставаха безуспешни.

Часовете минаваха и слънцето започна да се спуска бавно към хоризонта.

— Съвсем скоро ще се стъмни. — Карло тревожно оглеждаше небето, докато почиваха край един поток и чакаха Марчела да засити жаждата си.

На един разклон на пътя поспориха известно време коя посока да изберат, стигнаха до компромисно решение, поеха по единия от двата пътя и за щастие, навреме се досетиха, че трябва да се върнат обратно.

Когато най-сетне стигнаха родното Винчи, отдавна вече се беше стъмнило.

Последната част от пътя Карло измина, изпълнен с мрачни предчувствия за разправиите, които го очакват у дома.

— Просто изчакай, Карло — повтаряше му Леонардо.

— Баща ми сигурно вече е обиколил цялата околност! — клатеше глава Карло, измъчван от закъснели угризения.

— Мен едва ли са ме търсили — вдигна рамене Леонардо. — Баща ми сигурно още не се е върнал от Флоренция, а дядо, дори да е бил много разтревожен, няма кон, с който да тръгне по следите ми.

И Леонардо потупа Марчела по врата.

Появиха се първите къщи на Винчи и това даде сили дори на изтощената Марчела да направи едно последно усилие.

На селския площад се беше събрала тълпа. Те говореха един през друг на трептящата светлина на факлите.

— Какво става пак в нашето село? — попита загрижено Карло.

— Не е на добро това, че всички тези хора са се събрали пред нашата къща — отвърна притеснено Леонардо.

Отпърво никой не забеляза тяхното завръщане.

Леонардо дръпна юздите на Марчела и скочи от гърба ѝ. Карло го последва.

— Облекчете душата си и дайте парите си, защото те са тежък товар за вас! — чу се настойчивият глас на брат Бартоло. — Излезте и се покайте! Приемете вината си, че не сте вярвали достатъчно! Синът ви е слуга на Козимо де Медичи, градоначалника на порочния град Флоренция! Не бива да допуснете Божия гняв, който ще се изсипе върху него, да сполети и вас!

Леонардо дочу с ужас, че сред тълпата се надигнаха и други гласове. Гласове, които съвсем сериозно предлагаха да се подпали и къщата на дядо му.

— Да прогоним слугите на Медичите от Винчи! — провикна се някой под прикритието на тъмнината, уверен, че по-късно никой няма да може да каже кой е бил подстрекателят.

— Къде е този господин Пиеро? — провикна се друг.

— Ами във Флоренция, къде другаде, при господаря си!

— Дано там да го сполети Божието наказание!

На вратата се появи дядото на Леонардо.

— Вървете си по домовете! — рече той и продължи, обърнат към брат Бартоло: — Нямам нищо, което бих могъл или пък бих искал да ви дам!

— Значи за вас няма значение, че цялото село Винчи ще бъде сполетяно от Божия гняв, както несъмнено ще стане с Флоренция? Наистина ли ви е безразлично? — провикна се брат Бартоло и се огледа. Сетне вдигна свещения меч на свети Петър към небето. — Кълна се в тази светиня! Гневът на Всемогъщия ще се стовари върху това прокълнато село и върху всички, които живеят тук. И то само защото неколцина грешници отказват да се покаят...

Леонардо се обърна към Карло и прошепна:

— Изглежда, пристигаме тъкмо навреме!

Той се метна на Марчела, за да изглежда по-висок и по-голям и за да говори отвисоко, защото иначе едва ли някой щеше да го чуе.

— Този човек е измамник! — извика Леонардо с всички сили. — Той никога не е бил монах, макар че носи дрехата на брат, която са му дали в манастира „Сан Матео“.

През тълпата премина удивен шепот.

— Млъкни, сине на Сатаната! — провикна се Бартоло необичайно силно. — Вие видяхте, че го поканих при нас, както някога е постъпил Исус със Захей...

— Точно така, само дето нито вие сте Исус, нито пък притежавате меч, който наистина е свещен! — отвърна все така силно Леонардо. — И затова искате да ме накарате да замълча! — Леонардо извади счупеното острие от торбата си. — Бях в манастира „Сан Матео“ и приятелят ми Карло може да потвърди, че нищо от това, което казвам, не е измислица!

Почервенял като рак под всички погледи, които за няколко мига се обърнаха към него, Карло отвърна с дрезгав неуверен глас.

— Всяка негова дума е истина!

Думите му почти не се чува сред всеобщото брожение.

— Я да млъкваш! — провикна се един от последователите на мнимия монах и пожъна одобрението на част от тълпата.

— Не, оставете го да говори! — настоя гостилничарят. — Аз подслоних брат Бартоло и последователите му и ги храня вече няколко дни и бих искал да знам дали в това обвинение има някаква истина!

— Аз също! — обади се големият Рикардо, един от надничарите, които помагаша на селяните при събирането на реколтата, пътувайки от село на село. В околността имаше още неколцина Рикардовци, та затова него го наричаха големия Рикардо. Той беше доста висок и стърчеше поне с една глава над повечето жители на Винчи. — Бях си спестил пет медни монети, които сега дрънчат в онази торба! — добави той и посочи едно от двете момчета, които събираха парите за брат Бартоло.

— Съвсем лесно може да се докаже! — викна отново Леонардо. Той побутна Марчела още няколко крачки напред. Хората се разстъпиха. — Бях в манастира „Сан Матео“. Преди време там потърсил убежище един бивш джебчия от Сиена на име Бартоло. Как

мислите, брат Бартоло, дали абат Симеоне ще ви разпознае, ако го помоля да дойде тук?

Бартоло преглътна паникьосано.

— Това е клевета! — извика той и внезапно започна силно да се поти.

— Един ден вие сте напуснали манастира и на всичкото отгоре сте обрали монасите! При бягството си сте минали през едно място, което наричат Гората на мъртвите. Нищо чудно и тук хората да са чували или виждали това място!

— Това не беше ли мястото, където преди много време се е водила кървава битка? — попита гостилничарят.

— Знам това място! — намеси се господин Малдини, който до този миг стоеше съвсем накрая на площада и наблюдаваше отдалече какво се случва пред къщата на Леонардови. Досега не му се беше удало да говори със сина си, пък и Карло нямаше голямо желание точно в този миг да бъде близо до баща си. — Минавал съм оттам с колата си, но това беше преди години.

— Там сте намерили вашия меч, Бартоло! — заяви Леонардо. — Това е меч на рицар, който е загинал в битката преди сто години. Това не е свещеният меч, който свети Петър е отнел от римски войник в Гетсиманската градина! Намерих там този връх от меч и ако той се окаже липсващото острие на вашия меч, няма да се наложи да викаме тук абат Симеоне, за да ви разобличи!

За миг настана пълна тишина. Бартоло се огледа.

— Е, какво чакате, брат Бартоло? Защо просто не покажете меча си и ако онова острие там не си пасва с меча, то тогава това момче наистина ще се окаже лъжец! — извика едно от момчетата в дреха на покаяник, което събираше парите.

От тълпата се надигнаха силни гласове в подкрепа на тази подкана, които също настояха Бартоло да покаже меча си.

Но човекът в расото изобщо нямаше такива намерения!

Той вдигна меча с двете си ръце и го насочи към Леонардо. Сетне го размаха заплашително.

— Стой далеч от мен! — изкрещя той. — Това острие може и да е ръждясало, но не чак толкова, че да не строша черепа на всеки, който приближи до мен!

— Мислех, че разчитате изцяло на чудотворната сила на свещения меч! — провикна се ехидно дядото на Леонардо. — А сега внезапно предпочитате да се доверите на силата на мускулите си и дори искате да се биете като хванат натясно крадец!

— Ами той очевидно е просто един крадец! — обади се една жена.

Бартоло отстъпи назад. Никой не смееше да приближи към него, защото той размахваше заплашително меча във въздуха. Когато осъзна, че никой от последователите му не вярва вече в правотата на думите му, той най-позорно побягна. Миг по-късно се обърна и размаха меча към разярения гостилничар, който го беше последвал.

— Оставете го да бяга! — извика дядото на Леонардо. — Достатъчно е, че остави зад гърба си един изпепелен дом, не бива сега да има мъртви или ранени!

— В края на краищата парите са при нас! — добави господин Малдини и се обърна към едно от момчетата в дрехи на покаяници. — Или може би и вие се гласите да изчезнете с тях?

Момчето поклати глава. То беше онемяло от изумление.

— Аз... аз наистина вярвах в това, което разправяше брат Бартоло... — прошепна той. — Изглеждаше... толкова убедителен! Имаше обяснение за всичко и познаваше Светото писание.

— Той никога не е бил монах — оповести Леонардо. — Но очевидно е слушал внимателно, когато братята в манастира са чели Библията!

— Утре ще си поговорим за това с теб — закани се дядо му, но момчето знаеше добре какво означаваше това. Дядо му всъщност не искаше повече да обсъждат случая и на следващия ден изобщо нямаше да отвори дума за това, че Леонардо и Карло бяха изчезнали за два дни, без никой да знае къде са.

Карло не можеше да се похвали със същия късмет, както научи по-късно Леонардо. Въпреки благополучната развръзка баща му бил много ядосан. Той обикалял няколко часа из околността с единия от конете, които иначе впрягаше в каруцата си, за да търси изчезналите момчета. Но не открил никого, който да ги е виждал, и трябвало да се върне без никаква вест.

Парите, които привържениците на мнимия монах бяха събрали, бяха преброени от трима жители на Винчи. Гостилничарят направи

предложение част от парите да се използват, за да се възстанови опожареният дом на господин Пиеро.

— Ние, все едно, никога няма да разберем кой от привържениците на този измамник е подпалил къщата — рече той. — Но и никой от нас не се осмели да им попречи.

Останалото трябваше да се разпреди между онези, които бяха дали спестяванията си на Бартоло.

Ясно стана, че отново ще трябва да прибегнат до помощта на господин Пиеро, за да се изготвят списъци, в които щеше да се отбележи колко точно е дал и получил всеки.

Господин Пиеро се върна във Винчи на следващия ден и за своя голяма изненада не откри в селото нито брат Бартоло, нито сподвижниците му.

— Всъщност бях решил да говоря с Козимо де Медичи за тази история — разказа бащата на Леонардо. — Но той изобщо не беше във Флоренция тези дни. Секретарят му ме увери, че ще докладва за случая, но не е трудно да се досети човек, че това нямаше да доведе доникъде.

— Не вярвам, че Козимо би могъл да помогне в този случай — поклати глава старецът. — Дори да бе пратил тук всички флорентински войници. Защото най-голямата сила на Бартоло се дължеше на това, че хората му вярваха. Умението му да убеждава хората го правеше толкова опасен.

— Е, сега вече едва ли някой ще му повярва — рече доволно Леонардо.

— За това си напълно прав — съгласи се дядо му. — Историята на измамата му ще се разпространи също тъй бързо, както и легендата за свещения меч на свети Петър.

Няколко дни по-късно, докато яздеха с Марчела из околността, Леонардо и Карло намериха меча, захвърлен край пътя. Преди това им се наложи дълго да молят и убеждават за разрешение както дядото на Леонардо, така и бащата на Карло. Момчетата бяха предупредени най-строго и от двамата никога повече да не си позволяват да удължават

един малък излет до изчезване за цели два дни и с това да поболеят семействата си от грижи.

Мечът беше захвърлен край стария римски път за Флоренция. На това място той беше само един по-добър черен път, който заприличваше на блато, когато валеше. Момчетата забелязаха случайно оръжието сред високите треви.

Леонардо скочи от гърба на Марчела.

— Та това е свещения меч! — провикна се той.

— Да не би да искаш да вземеш това парче ръждиво желязо? — почуди се Карло. — Дали пък да не го продадем на ковача!

— Ти вече мислиш също тъй користоно, както мнимият брат Бартоло! — укори го Леонардо и поклати енергично глава. — Не, няма да го носим на ковача, но сега аз мога да довърша това, което исках да направя вечерта на нашето завръщане!

— Нямам представа какво си намислил!

— Трябва ми доказателството, Карло!

— Ох, Леонардо, какво има да доказваш още! С поведението си Бартоло на практика призна всичко!

— Въпреки това искам да знам дали върхът пасва!

Леонардо не носеше върха на меча. Той го пазеше в стаята си. Наложиха се двете момчета да се върнат колкото се може по-бързо във Винчи.

Леонардо нямаше търпение да получи своето доказателство. Той остави Карло да завърже коня и се втурна по стълбата. Носеше ръждясалия меч на рамо. Качи се в стаята си и остави оръжието на масата. Сетне извади с треперещи ръце счупеното острие от едно сандъче, скрито под леглото му.

През това време в стаята влезе и Карло.

— Е, какво става? — попита той. — Настъпи ли големият момент?

— Да, точно така!

Леонардо постави внимателно отчупения връх до назъбения край на меча.

Той... изобщо не пасваше.

Както и да нагласяше Леонардо двете части, дори да се предположеше, че с времето двата края допълнително са се нацърбили, пак не можеше да се приеме, че парчетата са от един и

същ меч, защото те бяха различно широки. Върхът беше по-тесен с почти цял пръст.

— Как съм могъл така да се заблудя! — възкликна Леонардо, като не вярваше на очите си. — А бях твърдо убеден! Но този връх просто не е от този меч!

Карло въртеше глава, онемял от изумление.

— Да, ти беше толкова убеден, че дори мнимият монах повярва, че действително държиш в ръцете си липсващия връх на неговия меч. Иначе нямаше да се остави да го разобличим така лесно!

— И въпреки това аз не разбирам... — прошепна Леонардо в пълно недоумение. Сетне рязко се обърна към Карло. — Трябва още веднъж да отидем в Гората на мъртвите! Бартоло по същество сам призна, че историята се е случила така, както предположих аз. Значи истинският връх трябва да е там някъде.

Но Карло вдигна предупредително ръце.

— Без мен, Леонардо! Няма да ме въвлечеш още веднъж в тази история!

Издание:

Алфред Бекер. Свещеният меч

ИК „Фют“, София, 2013

Редактор: Албена Раленкова

ISBN: 978-954-625-842-7

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.